

KEMENTERIAN PERTANIAN DAN INDUSTRI MAKANAN

FAMA01

Laporan Tahunan Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA)

1990

ML
FAMA

LEMBAGA PEMASARAN
PERTANIAN PERSEKUTUAN

L A P O R A N

T A H U N A N

1 9 9 0

KANDUNGAN

Lembaga Pengarah	2
Pegawai-pegawai Kanan	4
Perutusan Pengerusi	6
Carta Organisasi	14
Objektif dan Strategi	15
Kalendar Peristiwa	16
Kedudukan Komoditi Terpilih	19
Menggalakkan Penyertaan Petani Dalam Pemasaran	27
Meluaskan Saiz Pasaran Di Dalam Dan Di Luar Negeri	30
Memperbaiki Amalan Pemasaran Di Peringkat Ladang dan Pasaran	34
Mempertingkatkan Maklumat Pasaran	38
Menambahkan Saluran Pasaran	40
Pengurusan	42
Penyata Kewangan	44
Pengakuan Oleh Pegawai Utama Yang Bertanggungjawab Ke atas Pengurusan Kewangan Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan	45
Penyata Oleh Pengarah Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan	46
Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Kira-kira Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan Bagi Tahun Berakhir 31hb Disember 1990	47
Penyata-penyata Kewangan FAMA Bagi Tahun Berakhir 31hb Disember 1990	48
Nota-nota Kepada Akaun FAMA Bagi Tahun Berakhir 31hb Disember 1990	65
Pejabat-pejabat FAMA	69

LEMBAGA PENGARAH

Y.B. TN. HJ. HASHIM BIN SAFIN, A.M.N.

Y.B. TN. HJ. ANNUAR BIN MUSA

Y.B. TN. HJ. HASHIM BIN SAFIN, A.M.N.

Pengerusi

- sehingga 16hb September 1990

Y.B. TN. HJ. ANNUAR BIN MUSA

Pengerusi

- mulai 17hb September 1990

TN. HJ. AHMAD BIN TOKIMIN, K.S.M.

Ketua Pengarah FAMA

Y.B. ENCIK AHMAD BIN OMAR, P.P.N., P.I.S.

TN. HJ. AHMAD BIN TOKIMIN,
K.S.M.

Y.B. ENCIK AHMAD BIN OMAR,
P.P.N., P.I.S.

Y.B. TN. HJ. IBRAHIM BIN HJ. ALI

Y.B. ENCIK IBRAHIM BIN JENDOL

Y.B. TN. HJ. AHMAD KASIM BIN
ENDUT

DATO' KHALID BIN HJ. HUSIN,
D.I.M.P., K.M.N.

ENCIK ABDUL RAHIM BIN BABA,
A.M.P.

ENCIK ABIDIN BIN ARSHAD

CIK SITI BALKISH BINTI
SHARIFF

ENCIK WAN IBRAHIM BIN
WAN DAUD

ENCIK JAHAYA BIN MAT

TN. HJ. HAMZAH @ ABDULLAH
BIN CHIN

ENCIK RUSDI BIN HJ. SALEH

Y.B. TN. HJ. IBRAHIM BIN HJ. ALI

Y.B. ENCIK IBRAHIM BIN JENDOL

Y.B. TN. HJ. AHMAD KASIM BIN ENDUT

DATO' KHALID BIN HJ. HUSIN, D.I.M.P., K.M.N.

Wakil Lembaga Pertubuhan Peladang

ENCIK ABDUL RAHIM BIN BABA, A.M.P.

ENCIK ABIDIN BIN ARSHAD

Wakil Perbendaharaan Malaysia

CIK SITI BALKISH BINTI SHARIFF

Wakil Bahagian Perancangan Ekonomi,

Jabatan Perdana Menteri

ENCIK WAN IBRAHIM BIN WAN DAUD

Wakil Kementerian Pertanian

ENCIK JAHAYA BIN MAT

Wakil Kementerian Perusahaan Utama

ENCIK RUSDI BIN HJ. SALEH

Wakil Kementerian Perdagangan dan Perindustrian

TN. HJ. HAMZAH @ ABDULLAH BIN CHIN

Wakil Jabatan Pertanian

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

TN. HJ. AHMAD BIN TOKIMIN, K.S.M.

**TN. HJ. ABU BAKAR BIN ABDUL
HAMID**

**TN. HJ. HARON BIN ABDUL
RAHIM**

ENCIK LOW WAN KIM

ENCIK TANG LOON BOON

TN HJ. AHMAD BIN TOKIMIN, K.S.M.

Ketua Pengarah FAMA

TN. HJ. ABU BAKAR BIN ABDUL HAMID

Timbalan Ketua Pengarah, Khidmat Sokongan Pemasaran

TN. HJ. HARON BIN ABDUL RAHIM

Timbalan Ketua Pengarah, Pengurusan

ENCIK LOW WAN KIM

*Pengarah Bahagian Pemasaran Sayur-sayuran, Buah-buahan,
Kopi dan Bijian*

ENCIK TANG LOON BOON

Pengarah Bahagian Pemasaran Koko, Kelapa dan Ternakan

ENCIK RAGAVAN NAIR

ENCIK C. MAHENDRAN

DR. WONG CHI NANG

CIK HAJAH RAMLAH BINTI
JALALUDIN

ENCIK RAGAVAN NAIR

Pengurus Kanan Urusniaga

ENCIK C. MAHENDRAN

*Pengarah Bahagian Perancang Korporat
– sehingga 15hb Februari 1990*

DR. WONG CHI NANG

Pengarah Bahagian Perisik Pasaran

CIK HAJAH RAMLAH BINTI JALALUDIN

Penolong Pengarah Cawangan Kewangan

PERUTUSAN PENERUS

Dalam tahun 1990, FAMA telah meneruskan aktiviti-aktiviti kearah memperbaiki sistem pemasaran hasil-hasil pertanian supaya petani menerima pulangan yang berpatutan daripada pemasaran hasil-hasil yang dipertanggung-jawabkan kepada FAMA, termasuk buah-buahan, sayur-sayuran, bunga-bunga, koko, kopi, kelapa, ternakan dan ikan air tawar. Usaha-usaha membangunkan pemasaran hasil-hasil pertanian tersebut telah disusun mengikut strategi-strategi tertentu iaitu:

- Menggalakkan penyertaan petani dalam pemasaran;
- Meluaskan saiz pasaran di dalam dan di luar negeri;

Maklumat pasaran disediakan supaya mereka sentiasa sedar akan permintaan dan kehendak pasaran dan potensi barangan yang di niagakan

Pasar tani "Medan pertemuan pengeluar dan pengguna."

- Memperbaiki amalan pasaran di peringkat ladang dan pasaran;
- Mempertingkatkan maklumat pasaran; dan
- Menambahkan saluran pasaran.

Pasar Tani

Penyertaan petani dalam pemasaran telah digalakkan melalui program pasar tani. Dalam tahun 1990 sebanyak 37 pasar tani baru telah diwujudkan, menjadikan jumlah pasar tani sebanyak 139 buah. Sejumlah 4,333 peserta pasar tani telah menjual hasil pertanian bernilai \$52.3 juta, berbanding dengan \$40.96 juta pada tahun 1989, tambahan sebanyak 27%. Sebuah Pasar Tani Borong telah memulakan operasi di

Selayang, Selangor, dengan memberi peluang kepada peserta-peserta yang berdaya maju untuk berfungsi sebagai pemborong dan mengekalkan perniagaannya.

Langkah-langkah melibatkan petani dalam perniagaan diperingkat runcit dan borong telah diberi tumpuan yang sewajarnya supaya membolehkan petani menambahkan luang pasaran, mendapat harga yang lebih lumayan dengan menjual terus kepada pengguna, dan seterusnya memahami kehendak pasaran dari segi jenis barangan, bentuk dan mutunya. Maklumat pasaran disediakan supaya mereka sentiasa sedar akan permintaan dan kehendak pasaran dan potensi barangan yang diniagakan. Peserta-peserta Pasar Tani telah diberi kursus, ceramah dan khidmat nasihat untuk meningkatkan kemahiran dalam aspek keusahawanan serta pengendalian dan penjualan hasil-hasil pertanian. Pasar-pasar tani juga disambut baik oleh pengguna-pengguna yang berpeluang mendapat barang-barang segar dan bermutu dengan harga yang berpatutan.

Pada masa akan datang program Pasar Tani akan terus menekankan aspek-aspek pembangunan petani supaya lebih peka kepada kehendak pasaran. Pasar-pasar tani yang sedia ada akan diperkukuhkan lagi supaya lebih bermanfaat kepada peserta dan pelanggan dan pasar-pasar baru akan dibuka di kawasan-kawasan tertentu jika didapati perlu selepas kajian yang mendalam.

Galakan Pasaran

Program-program yang telah diatur di bawah strategi meluaskan saiz pasaran telah

**Program Pasar Tani akan terus
menekankan aspek-aspek pembangunan
petani supaya lebih peka kepada kehendak
pasar**

juga dilaksanakan dengan berkesan. Didalam negeri, pelancaran Kempen Makan Ikan Air Tawar (Fasa II), Kempen Makan Daging Arnab (Peringkat Sekolah-sekolah) dan kempen Minum Koko telah menerima publisiti yang luas di peringkat nasional. Beberapa aktiviti promosi telah dijalankan bagi meneruskan program galakan pasaran bagi komoditi-komoditi lain, termasuk buah-buahan tempatan, sayur-sayuran, ulam-ulaman, susu segar, cendawan dan kelapa muda. Pameran-pameran, jualan promosi, serta demonstrasi dan pertandingan masakan dan gubahan yang telah dijalankan di peringkat negeri dan daerah telah meningkatkan kesedaran pengguna terhadap khasiat makanan tempatan dan meningkatkan permintaan bagi barangan tersebut.

Program promosi di luar negeri telah

Promosi Daging Arnab

menumpukan kepada buah-buahan dan bunga-bunga yang dianggap berpotensi untuk pasaran antarabangsa. FAMA telah menyertai Pameran Bunga Florrisimo dan pameran SIAL di Paris dan Pacific Food Fair di Vancouver. Promosi "in store" untuk buah-buahan telah dijalankan di Singapura, di Sweden dan United Kingdom. Semasa lawatan ke Belanda, Belgium dan Perancis, FAMA telah memberi seminar teknikal mengenai peningkatan mutu eksport dan pengedaran buah-buahan kepada pengimport dan pemborong. Sementara itu, FAMA telah menerima satu rombongan pelawat daripada Belanda dan pengimport-pengimport dari negara lain ke Malaysia. Mereka telah diberi penerangan yang menyeluruh serta dibawa ke tempat-tempat pengeluaran dan pembungkusan supaya mereka yakin akan mutu barangan dan dengan keupayaan pengeluar di negara kita.

Hasil daripada aktiviti-aktiviti promosi yang dijalankan, nilai eksport belimbing besi telah bertambah daripada \$20.61 juta dalam tahun 1989 kepada \$22.49 juta dalam tahun 1990 dan betik eksotika daripada \$12.39 juta kepada \$12.61 juta dalam tempoh yang sama.

Usaha-usaha galakan pasaran dalam dan di luar negeri akan diteruskan dengan penekanan kepada barangan dan destinasi pasaran yang berpotensi. Selain daripada hasil-hasil segar, barangan yang diproses atau separuh proses akan juga digalakkan. Tumpuan yang sewajarnya akan diberi kepada pasaran tradisional seperti Singapura, Hong Kong dan Eropah Barat dan juga kepada pasaran baru yang berpotensi seperti Eropah Timur dan Asia Barat.

Usaha-usaha galakan pasaran dalam dan di luar negeri akan diteruskan dengan penekanan kepada barangan dan destinasi pasaran yang berpotensi

Maklumat Pasaran

Strategi mempertingkatkan maklumat pasaran telah diberi tumpuan dalam tahun 1990, dengan perbelanjaan pembangunan sejumlah \$3.7 juta dibanding dengan \$3.4 juta dalam tahun 1989. Tiga program utama telah diatitkan untuk memperolehi dan menyiarkan maklumat pasaran yang tepat, menyeluruh dan kemaskini, iaitu pengesanan permintaan, pengesanan bekalan dan penyelidikan pemasaran. Selain daripada aktiviti-aktiviti mengumpul data, seperti kutipan harga barangan, pemetaan pasaran, penyenaraian pengeluar dan pembekal bagi komoditi terpilih dan penyelidikan-penyelidikan pasaran yang tertentu, FAMA juga telah memberi tumpuan kepada usaha-usaha menyebarkan maklumat. Pusat informasi di peringkat Ibu Pejabat telah diubahsuaikan supaya dapat menyampaikan maklumat dengan cara yang lebih berkesan kepada pengunjung-pengunjung dan pusat-pusat informasi di peringkat negeri telah juga dijadikan lebih mudah untuk digunakan oleh orang awam.

Beberapa risalah, laporan dan buku-buku tinjauan komoditi serta buku potensi pasaran telah dicetak dan diedarkan. Maklumat juga disampaikan kepada pihak yang menggunakannya melalui forum-forum pemasaran. Bilangan alat perakam melalui telefon telah ditambah di peringkat Ibu Pejabat dan negeri.

Program-program di bawah strategi ini merupakan kegiatan yang penting bagi mencapai matlamat FAMA. Kajian-kajian pasaran yang lebih mendalam bagi komoditi-komoditi di bawah bidang kuasa FAMA telah dirangka dan akan dilaksanakan. Dari segi penyelidikan dan pengumpulan maklumat, usaha-usaha akan ditumpukan kepada mengesan permintaan bagi hasil-hasil tertentu serta mengenalpasti punca-punca bekalan supaya perancangan aktiviti-aktiviti pemasaran dapat dijalankan dengan tepat dan berkesan. Di samping itu, usaha-usaha menentukan maklumat yang diperolehi disampaikan kepada pihak yang memerlukannya akan dipertingkatkan lagi.

Amalan Pasaran

Di bawah strategi memperbaiki amalan pasaran, program-program pendidikan pasaran, penentuan amalan pasaran, kawalan pasaran dan penggredan telah dilaksanakan. Di dalam tahun 1990, usaha-usaha melatih petani-petani dalam menguruskan dan mengendalikan pengeluaran mereka selepas tuai telah dipertingkatkan. Lebih daripada 200 kursus telah diadakan sepanjang tahun 1990 yang bertujuan untuk mendedahkan petani-petani kepada teknik-teknik pengendalian dan pengurusan barangan seperti koko,

belimbing, ikan air tawar, sayur-sayuran dan buah-buahan. Beberapa lawatan petani ke kawasan-kawasan yang maju telah diadakan supaya petani-petani yang baru menceburkan diri dalam bidang-bidang tertentu dapat mencontohi mereka yang telah maju dalam bidang tersebut.

Promosi Luar Negeri.

Sebanyak 3 unit Pusat Pengumpulan Ladang (PPL) yang baru telah diwujudkan dalam tahun 1990 supaya petani-petani dapat mengamalkan kaedah-kaedah pengendalian hasil pertanian. Pusat-pusat ini berfungsi sebagai tempat mengumpul dan

menyediakan hasil-hasil pertanian sebelum dipasarkan. Pada tahun 1990 sejumlah 21 buah PPL telah beroperasi.

Dalam tahun 1990, program-program kawalan pasaran telah menumpukan kepada pendidikan perantara dan kawalan import hasil-hasil pertanian. Perlesenan perantara-

perantara koko, kopi, kelapa dan sayur-sayuran telah menjadi asas untuk mendedahkan perantara-perantara kepada pengendalian hasil-hasil pertanian secara betul dan baik. Satu seminar kopi diadakan untuk meninjau prestasi industri kopi tempatan. Berapa ceramah dan perjumpaan juga diadakan dengan pemborong,

pengilang dan lain-lain perantara untuk menyampaikan maklumat dan penerangan mengenai pengendalian dan pemasaran hasil pertanian. Sebagai langkah memodenkan pemasaran hasil-hasil pertanian satu kursus telah disampaikan kepada siswazah-siswazah yang berminat menceburkan diri dalam pemasaran hasil-hasil pertanian. Aktiviti kawalan import kubis bulat dan kopi telah diteruskan untuk mengawal kepentingan pengeluar tempatan.

Program penggredan koko telah diteruskan secara berkanun di Semenanjung Malaysia manakala program ini dilaksanakan secara sukarela di Sarawak. Penggredan belimbing besi juga telah dilaksanakan secara berkanun dan telah disambut baik oleh semua pengeksport-pengeksport. Usaha-usaha memperkenalkan gred belimbing Malaysia di pasaran antarabangsa telah dan akan terus dijalankan.

Pada tahun akan datang, aktiviti-aktiviti di bawah strategi memperbaiki amalan pasaran akan diteruskan dengan tumpuan kepada komoditi baru yang masih memerlukan perhatian yang serius dari segi pengembangan kepada petani dan perantara dan dari segi meningkatkan mutu barangan bagi pasaran di dalam dan luar negeri. Penggredan akan dilaksanakan bagi betik eksotika dan kajian-kajian bagi mengenalpasti barangan lain yang memerlukan skim penggredan akan dijalankan.

Program Urusniaga

Di samping mengatur program-program perkhidmatan sokongan pemasaran, FAMA telah melibatkan diri secara langsung dalam jual-beli hasil-hasil pertanian, terutamanya untuk merintis pasaran baru, mengenalkan

produk baru kepada pasaran, serta membangunkan kawasan pengeluaran baru atau petani-petani baru. Selaras dengan matlamat menggalakkan penyertaan pihak swasta dalam pemasaran, penglibatan FAMA dalam aktiviti menjual beli sedang dikurangkan. Belian dalam tahun 1990 berjumlah \$11.42 juta; kurang jika dibandingkan dengan \$11.44 juta dalam tahun 1989. FAMA terus terlibat dalam perniagaan susu, dengan menyokong harga susu di peringkat ladang, dan jumlah nilai belian bagi kegiatan ini adalah \$6.68 juta dalam tahun 1990 berbanding dengan \$5.93 juta pada tahun 1989. Pembaikan dan pengubahsuaian kemudahan-kemudahan infrastruktur yang disediakan untuk melaksanakan program urusniaga FAMA seperti Kompleks Bilik Sejuk, Pusat Pemasaran Hasil-Hasil Pertanian, Pusat Memproses Kelapa, Pusat Memproses Koko dan Kilang Kopi serta kemudahan pengangkutan telah diteruskan, supaya keupayaan pusat-pusat operasi ditingkatkan lagi.

Penglibatan FAMA dalam urusniaga hasil-hasil pertanian dalam Rancangan Malaysia Keenam mulai tahun 1991 akan menekankan aspek pembangunan dari segi barangan dan pasaran yang baru dan

Peggedan Belimbing.

berpotensi. Usaha-usaha untuk menentukan bahawa projek-projek yang dikendalikan tidak mengalami kerugian akan ditingkatkan; operasi jual-beli barangan yang kurang bermutu, atau yang dikeluarkan tanpa mengambil kira keperluan pasaran akan dihadkan. Kajian-kajian sedang dibuat juga untuk memperbadankan urusniaga FAMA supaya penglibatan secara langsung dalam pemasaran hasil-hasil pertanian diuruskan dengan lebih cekap dan berkesan.

Pembangunan Rakyat Termiskin

Kebanyakan program yang dijalankan oleh FAMA sepanjang tahun 1990 telah juga menyumbang kepada Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT). Peserta-peserta PPRT telah menyertai Pasar Tani, program pendidikan tani dan program urusniaga serta diberi keutamaan dalam penggunaan kemudahan-kemudahan pemasaran seperti Pusat Pengumpulan

operasi jual-beli barangan yang kurang bermutu, atau yang dikeluarkan tanpa mengambil kira keperluan pasaran akan dihadkan

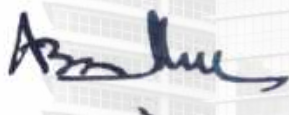
Ladang. Usaha-usaha untuk meningkatkan penyertaan rakyat termiskin dalam program-program tersebut akan diteruskan dan diberi tumpuan yang sewajarnya pada masa akan datang.

Kewangan

Perlaksanaan program-program pembangunan yang dirancang dibawah strategi-strategi tersebut di atas telah menelan belanja \$12.490 juta, iaitu 72.3% daripada peruntukan wang pembangunan yang berjumlah \$17.269 juta. Perbelanjaan wang mengurus bagi tahun 1990 adalah \$31.513 juta, iaitu 105.7% daripada peruntukan yang disediakan berjumlah \$29.797 juta.

Penghargaan

Bagi pihak Lembaga Pengarah, saya ingin mengucapkan terimakasih kepada pengurusan dan kakitangan FAMA ke atas sumbangan mereka kepada pembangunan pemasaran hasil-hasil pertanian dan seterusnya kepada pembangunan Negara. Saya juga ingin menyampaikan penghargaan dan ribuan terima kasih kepada ahli-ahli Lembaga Pengarah ke atas sokongan dan bantuan mereka sepanjang tahun.

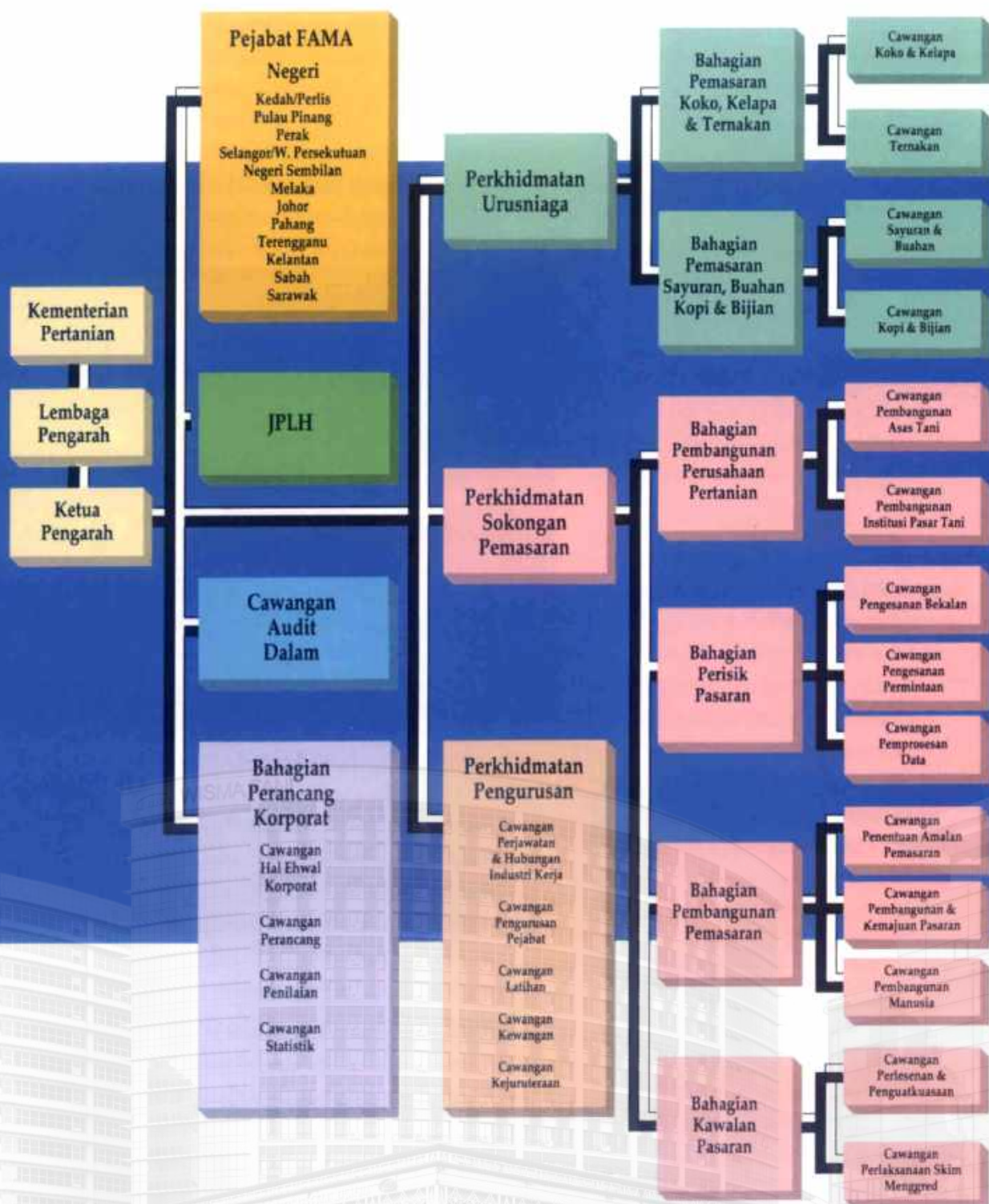

Y.B. TN. HJ. ANNUAR BIN MUSA
Pengerusi

Khursus/Seminar Pengilang Kopi.

CARTA ORGANISASI FAMA

OBJEKTIF DAN STRATEGI

Lembaga Pemasaran
Pertanian Persekutuan
(FAMA) ditubuhkan

pada 30 September 1965 di bawah Akta
Parlimen 49 (1965), yang disemak
semula dalam tahun 1974 (Akta
Parlimen 141, 1974).

Objektif dan bidang tugas

Objektif Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan ialah untuk memperbaiki pemasaran hasil-hasil pertanian. Hasil-hasil pertanian yang dipertanggung-jawabkan kepada FAMA meliputi kesemua hasil pertanian tempatan kecuali padi, getah, kelapa sawit, tembakau, nanas dan ikan laut.

Bidang tugas utama FAMA menurut Akta adalah seperti berikut:-

- menyelaraskan kegiatan-kegiatan pemasaran hasil-hasil pertanian;
- memaju dan membangunkan pasaran dan saluran-salurannya; dan
- menggalakkan perusahaan berasaskan pertanian.

Strategi

Berdasarkan kepada hasrat Dasar Pertanian Negara, FAMA telah menyusun strategi supaya dapat meningkatkan sumbangannya kepada pembangunan pemasaran hasil-hasil pertanian melalui:-

- menggalakkan penyertaan petani dalam pemasaran;
- meluaskan saiz pasaran di dalam dan di luar negeri;
- memperbaiki amalan pemasaran di peringkat ladang dan pasaran;
- mempertingkatkan maklumat pasaran; dan
- menambahkan saluran pasaran

KALENDAR PERISTIWA

- ◀ 25/1/90 – Pelancaran Kempen Ikan Air Tawar di Restoran Terapong Shah Alam oleh Y.B. Menteri Pertanian Malaysia.

- 5-6/2/90 – Seminar Tahunan Kakitangan FAMA di Kompleks Jemaah Haji, Kelana Jaya di rasmikan oleh Pengerusi FAMA, Y.B. Tn. Hj. Hashim Bin Safin

- 17-23/2/90 – Lawatan pengimport buah-buahan daripada Belanda (CBI)

- 1/3/90 – Lawatan Tuan Yang Terutama Yang Dipertua Negeri Pulau Pinang Tun Tan Sri Dr. Hj. Hamdan Sheikh Tahir ke Ibu Pejabat FAMA.

- 4-24/3/90 – Penyertaan FAMA dalam pameran bunga-buahan 1990 di Dijon Perancis.

- ◀ 17/3/90 – Lawatan KSU Kementerian Pertanian Datuk Ahmad Badri Muhamed Basir ke Pasar Tani Sulaiman Court dan Pelancaran Van Bergerak Segaria.

- 25-26/5/90 – Kursus Berprestasi Tinggi (HPO) Subang.

- 12/6/90 – Lawatan KSU Kementerian Pertanian Datuk Wan Jaafar Abdullah ke Ibu Pejabat FAMA.
- 12-25/7/90 – Promosi Buah-buahan Malaysia sempena “Malaysia Week” di NTUC Supermarket Singapura.
- 31/7/90 – Pelancaran kempen makan daging Arnab Peringkat Sekolah-sekolah di Hotel Pusat Daya Pengeluaran Negara, Petaling Jaya oleh Y.B. Timb. Menteri Pertanian En. Mohd Kassim Bin Ahmed.
- 16-26/8/90 – Penyertaan FAMA di dalam pameran Food Pacific di Vancouver, Kanada.
- 16-22/8/90 – Penyertaan FAMA dalam Hari Peladang Kebangsaan di Bukit Cahaya Sri Alam – Pemenang Hadiah Gerai Tercantik.
- 30/8/90 – Forum Pemasaran Florikultur di Hotel Holiday Inn City Centre di rasmikan oleh Tn. Hj. Ahmad bin Tokimin, Ketua Pengarah FAMA.
- 24-29/9/90 – Seminar Grid Managerial untuk pegawai-pegawai kanan FAMA diadakan di Pusat Latihan Petronas, Bangi.

- 2/10/90 – Pelancaran Buku Potensi Pasaran 1990 di Hotel Holiday Inn City Centre oleh Pengerusi FAMA Y.B. Tn. Hj. Annuar Bin Musa.
- 3/10/90 – Seminar Meningkatkan Prestasi Pelesen-pelesen Koko Bumiputra di Hotel Merlin, Subang Jaya.
- 8/10/90 – Seminar Kebangsaan Pasar Tani di Golden Resort, Port Dickson dirasmikan oleh Y.B. Menteri Pertanian Malaysia.

- 16/10/90 – Perasmian Hari Promosi Hasil Tani “Pemasar Bersama Rakyat” di Pasir Putih, Kelantan Perasmian oleh Y.A.B. Timb. Perdana Menteri Malaysia.

- 16/11/90 – Lawatan perdagangan ke Negara-negara Eropah
- 24/11/90 – Seminar tahunan Kakitangan FAMA di Auditorium MPSA, Shah Alam, Selangor.
- 24/11/90 – Perayaan Jubli Perak FAMA di Ruang Bangunan MPSA, Shah Alam, Selangor

Perasmian oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian Malaysia Y.B. Tuan Hj. Mohamad Shariff Bin Omar

- 26/11/90 – Forum Potensi Pasaran Buah-buahan di Hotel Merlin, Subang Jaya, Selangor Perasmian oleh Tn. Hj. Ahmad Bin Tokimin, Ketua Pengarah FAMA
- 26/11/90 – Malam Khidmat Cemerlang FAMA di Hotel Merlin, Subang Jaya, Selangor.

- 18-19/12/90 – Seminar Industri Pengilangan Kopi di Hotel Grand Continental

KEDUDUKAN KOMODITI TERPILIH

Dalam tahun 1990, komoditi di bawah pengendalian FAMA menunjukkan keadaan pasaran yang bercampur-campur. Beberapa komoditi menunjukkan peningkatan permintaan pasaran di dalam dan di luar negeri, seperti susu segar dan buah-buahan. Permintaan biji koko di pasaran antarabangsa merosot kerana lebih bekalan. Harga di pasaran tempatan bagi beberapa jenis sayur-sayuran meningkat

kerana kekurangan bekalan. Harga telur ayam meningkat kerana kenaikan kos pengeluarannya.

Dalam tahun 1990 juga kegiatan pemprosesan biji koko kepada hasil-hasil koko (kegiatan di kilang-tambah nilai) dalam negeri telah bertambah dan eksport hasil-hasil seperti lemak, 'paste' dan serbuk koko telah meningkat. Begitu juga bagi hasil-hasil kopi di mana import biji kopi kering untuk

diproses dalam negeri telah bertambah. Bagi kelapa, kemerosotan harga kopra di pasaran tempatan dan antarabangsa telah mengalakkan kegiatan mempelbagaikan hasil. Eksport kelapa parut dan kelapa biji telah meningkat.

Kedudukan komoditi yang berkenaan adalah seperti berikut:-

SAYURAN-SAYURAN TERPILIH

Harga runcit meningkat

Harga sayur-sayuran telah meningkat secara keseluruhannya dalam tahun 1990 dan telah menunjukkan julat yang lebih besar di antara harga terendah dan harga tertinggi apabila dibandingkan dengan harga-harga bagi tahun 1989. Peningkatan harga dan julat harga adalah ketara bagi sayur-sayuran seperti berikut:

Aliran harga yang meningkat ini menggambarkan keadaan kurang bekalan di pasaran tempatan, terutamanya pada bulan April dan Mei 1990. Pengeluaran telah merosot akibat kekurangan hujan di beberapa kawasan pengeluaran awal tahun tersebut. Pengeluaran sayur salad, tomato tanah tinggi, kobis bulat dan kacang panjang telah menurun hampir 20% daripada pengeluaran dalam tahun 1989 dan kesannya kepada harga sayur-sayuran tersebut adalah ketara.

Jadual 1 : Julat Harga Sayur-sayuran

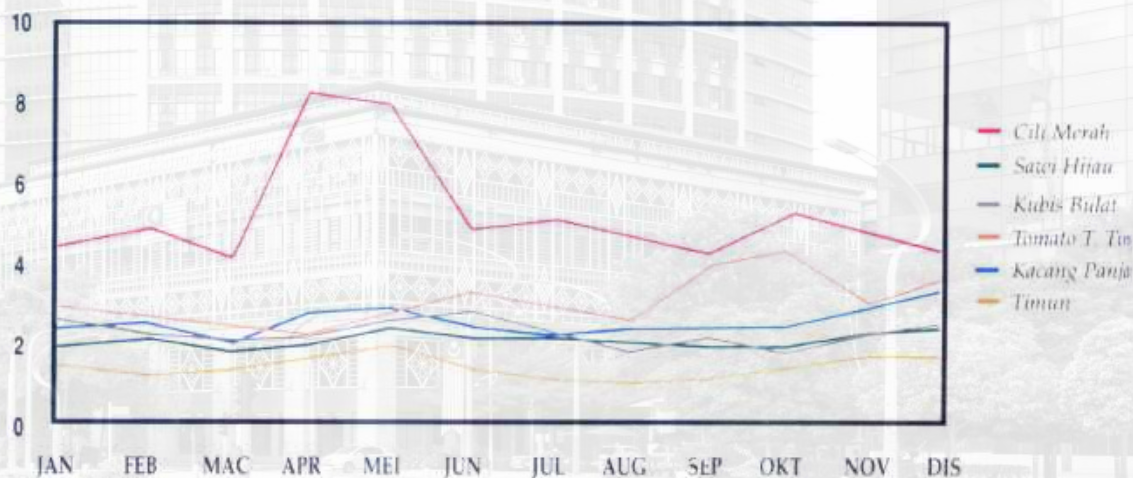
Di Pasaran Runcit 1989-1990

Jenis	Julat Harga Pasaran Runcit	
	1989	1990
Cili Merah	\$3.29 – 5.20/kg	\$3.01 – 7.85/kg
Kubis Bulat	\$1.24 – 2.22/kg	\$1.32 – 2.47/kg
Sawi Hijau	\$1.20 – 1.86/kg	\$1.30 – 2.05/kg
Tomato	\$1.75 – 2.82/kg	\$1.90 – 3.20/kg
Kacang Panjang	\$1.57 – 1.89/kg	\$1.42 – 2.66/kg
Timun	\$0.70 – 1.10/kg	\$0.70 – 1.65/kg

Pengeluaran telah merosot

Pengeluaran 18 jenis sayur-sayuran utama yang terdapat di pasaran berjumlah 227,000 mt dalam tahun 1990 dan secara keseluruhannya merupakan satu peningkatan daripada jumlah pengeluaran dalam tahun 1989 (sebanyak 191,000 mt). Walau bagaimanapun pengeluaran beberapa jenis sayur-sayuran yang penting telah merosot, sawi daripada 31,000 mt dalam tahun 1989 hingga 24,500 mt dalam tahun 1990, salad daripada 8,261 mt kepada 6,585 mt, tomato daripada 16,997 mt kepada 11,462 mt, kubis bulat daripada 22,931 mt kepada 22,330 mt dan kubis panjang daripada 17,459 mt kepada 11,142 mt. Kekurangan bekalan ini telah ditampung dengan pertambahan import.

Harga Purata Sayuran Terpilih Tahun 1990
Diperingkat Runcit (Kuala Lumpur)

BUAH-BUAH TERPILIH

Pengeluaran dan eksport meningkat

Terdapat 15 jenis buah-buahan tempatan yang dikesan oleh FAMA sebagai buah-buahan utama di pasaran. Senarai ini merangkumi buah-buahan tidak bermusim dan buah-buahan bermusim termasuk buah-buahan yang dianggap berpotensi untuk eksport seperti pisang, nanas, tembikai, belimbing besi, betik eksotika dan jambu batu. Pengeluaran buah-buahan terpilih di Semenanjung Malaysia dianggarkan berjumlah 357,448 mt bagi tahun 1990 iaitu pertambahan dari sebanyak 302,532 mt di tahun 1989.

Jumlah nilai eksport buah-buahan Malaysia pada tahun 1990 telah meningkat setinggi 14% daripada jumlah eksport di tahun 1989. Eksport semua jenis buah-buahan pada tahun 1990 (berjumlah 172,698 mt dengan nilai \$138.03 juta berbanding dengan 174,396 mt dengan nilai \$121.0 juta di tahun sebelumnya). Di antara jenis buah-buahan yang dieksport adalah seperti Jadual 2.

Eksport belimbing dalam tahun 1990 menurun sedikit berbanding tahun 1989, namun kedudukan harga eksport belimbing besi adalah menggalakkan iaitu M\$1.99/kg(FOB) pada tahun 1990 berbanding dengan M\$1.80/kg pada tahun 1989. Kuantiti eksport betik eksotika telah meningkat sedikit pada tahun 1990 iaitu 38.75% daripada kuantiti yang dieksport pada tahun 1989. Kebanyakan eksport buah ini adalah untuk pasaran Singapura dan Hong Kong. Harga purata peringkat ladang buah jenis ini di Johor Bahru telah jatuh dari \$55.26/100 kg di tahun 1989 kepada \$44.92/100 kg di tahun 1990. Harga purata jambu batu di peringkat ladang di Ipoh telah meningkat dari \$34.67/100 kg di tahun 1989 kepada \$43.33/100 kg di tahun 1990.

BUNGA-BUNGAAN

Eksport Terus Bunga-Bunga Meningkat

Nilai eksport bunga-bunga Malaysia telah menurun sebanyak 2% daripada \$25.03 juta tahun 1989 kepada \$24.53 juta di tahun 1990. Walau bagaimanapun eksport bunga orkid telah meningkat sebanyak 52%

Jadual 2 : Eksport Buah-buahan

Jenis	Eksport			
	1989		1990	
	K (mt)	N (M\$ juta)	K (mt)	N (M\$ juta)
Durian	36,970	42.93	27,330	45.68
Tembikai	36,124	15.85	52,316	25.51
Belimbing Besi	11,466	20.61	11,324	22.49
Betik Eksotika	9,775	12.39	13,563	12.61
Betik Lain	13,443	5.61	17,881	8.39
Jambu Batu	2,202	1.07	2,200	1.02
Manggis	3,032	2.52	1,544	1.73
Pisang	25,758	8.38	33,732	12.10
Rambutan	2,903	1.71	2,481	1.64

daripada \$1.45 juta tahun 1989 kepada \$3.07 juta di tahun 1990. Singapura adalah pasaran tradisi eksport bunga-bunga Malaysia. Dalam tahun 1989 import bunga-bunga Malaysia oleh Singapura bernilai \$5.14 juta tetapi menurun kepada \$4.77 juta pada tahun 1990. Keadaan ini menunjukkan bahawa Malaysia telah mengeksport bunga-bungaannya secara terus ke negara pengguna seperti Jepun, Australia dan New Zealand.

Harga bunga orkid di peringkat ladang ialah \$1.00/tangkai bagi gred istimewa, 80 sen/tangkai bagi gred A dan 60sen/tangkai bagi gred B, manakala gred C dan D adalah untuk pasaran tempatan. Walau bagaimanapun, citarasa tempatan adalah lebih kepada bunga-bunga tanah tinggi seperti carnation. Di pasaran antarabangsa, harga bunga orkid ialah di antara M\$2.00-\$3.00/tangkai bergantung kepada kualiti.

TERNAKAN

Ayam dan Telur -

Pengeluaran Meningkat, Eksport Berkurangan

Pengeluaran ayam daging telah meningkat iaitu dari 132,205 mt pada tahun 1989 kepada 189,260 mt pada tahun 1990. Dalam pada itu, permintaan ayam daging dalam negeri telah meningkat dan akibatnya eksport telah merosot. Eksport ayam daging pada tahun 1989 ialah 4,414 mt bernilai \$19.77 juta telah menurun kepada 2,171 mt bernilai \$9.00 juta pada tahun 1990.

Pengeluaran telur ayam telah meningkat iaitu dari 1,858 juta biji dalam tahun 1989 kepada 2,046 juta biji dalam tahun 1990. Eksport telur ayam telah juga meningkat iaitu dari 378 juta biji bernilai \$47.31 juta

dalam tahun 1989 kepada 494 juta biji bernilai \$63.63 juta. Peningkatan ini diakibatkan oleh kenaikan harga telur ayam di pasaran luar negeri.

Harga purata telur ayam di peringkat runcit telah meningkat dalam tahun 1990 berbanding dengan tahun sebelumnya. Harga purata bagi tahun 1990 ialah 18.61 sen/biji berbanding dengan 17.35sen/biji pada tahun 1989. Peningkatan harga ini didapati lebih ketara di akhir-akhir tahun di mana ianya telah mencapai paras paling tinggi. Bertambahnya permintaan terutama di musim cuti sekolah serta kos pengeluaran yang telah meningkat iaitu dari 13 hingga 15 sen/biji telah mendorong kepada kenaikan harga yang ketara ini.

Pengeluaran telur itik telah juga meningkat iaitu daripada 40.05 juta biji dalam tahun 1989 kepada 40.60 juta biji dalam tahun 1990. Walau bagaimanapun, eksport telur itik telah menurun iaitu dari 1.39 juta biji bernilai \$226,498 pada tahun 1989 kepada 1.27 juta biji bernilai \$240,488 pada tahun 1990.

Daging Lembu -

Pengeluaran Meningkat, Permintaan Meningkat

Pengeluaran daging lembu telah meningkat, hasil daripada pertambahan dalam sistem kontrak ladangan (contract farming). Eksport telah juga meningkat iaitu daripada 1,613 mt bernilai \$6.63 juta dalam tahun 1989 kepada 4,397 mt bernilai \$18.98 juta dalam tahun 1990. Dalam masa yang sama permintaan tempatan bagi daging lembu telah juga meningkat seperti yang dibuktikan oleh peningkatan import dari 35,752 mt bernilai \$130.04 juta dalam tahun

1989 kepada 41,206 mt bernilai \$157.93 juta dalam tahun 1990. Sebahagian besar daripada pertambahan import ini datangnya dari negara-negara Latin Amerika seperti Argentina.

IKAN AIR TAWAR

Permintaan Dan Harga Meningkat

Terdapat 6 jenis ikan air tawar yang diberi tumpuan oleh FAMA, termasuk ikan air tawar ternakan dan hidupan liar. Pengeluaran ikan air tawar di Semenanjung Malaysia dianggarkan berjumlah 1,547 mt bagi tahun 1990, pertambahan sebanyak 6.6% berbanding dengan 1,451 mt yang dikeluarkan dalam tahun 1989.

Hasil daripada kempen galakan makan ikan air tawar yang telah dijalankan, didapati purata harga telah meningkat. Contohnya, purata harga runcit ikan jelawat saiz sederhana meningkat dari \$4.60/kg kepada \$8.45/kg, manakala purata harga udang galah pula meningkat ke \$19.96kg dari \$12.66/kg tahun 1989.

KOKO

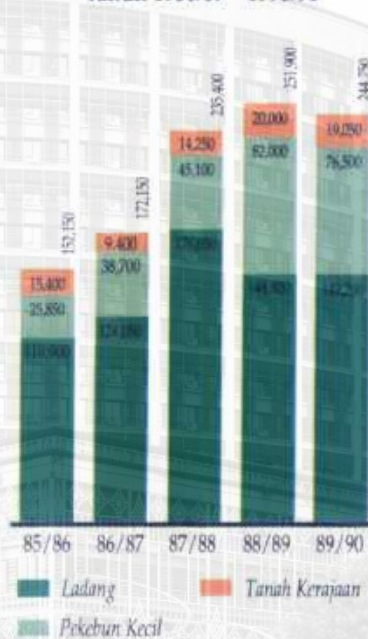
Pengeluaran Merosot, Eksport Keluaran Koko Meningkat

Pengeluaran biji koko kering dijangka merosot sebanyak 2.8% dalam tahun tanaman 1990/91, selepas mencatatkan peningkatan yang berterusan selama 18 tahun. Dalam tahun tanaman 1990/91, pengeluaran berjumlah 244,750 mt, berbanding 251,900 mt dalam tahun 1989/90. Sektor pekebun kecil dianggap menunjukkan penurunan yang paling ketara, dari 82,000 mt dalam tahun 1989/90 kepada 76,500 mt dalam tahun 1990/91, penurunan sebanyak 6.8%. Sektor Rancangan Tanah Kerajaan dianggar mengeluarkan 19,050 mt,

berbanding 20,000 mt dalam tahun tanaman yang lepas, manakala pengeluaran daripada sektor estet tidak banyak berubah, dari 149,900 mt kepada 149,200 mt dalam tahun tanaman 1990/91.

Eksport koko tahun 1990 menurut arah aliran yang bermula dalam tahun 1989, dengan eksport biji koko kering yang merosot tetapi peningkatan dalam eksport hasil keluaran koko. Eksport biji koko merosot 4.2% daripada 169,281 mt dalam tahun 1989 kepada 162,218 mt dalam tahun 1990. Eksport Mentega (lemak) koko meningkat 87.2% daripada 18,929 mt kepada 35,427 mt, "paste" koko meningkat 77.4% daripada 6,460 mt kepada 11,460 mt dan serbuk koko meningkat 8.5% daripada 7,894 mt kepada 8,563 mt di antara tahun 1989 dan 1990. Keadaan ini menggambarkan perkembangan dalam pengilangan koko tempatan, di mana lebih banyak biji koko tempatan diproses dijadikan barangan

Pengeluaran Biji Koko Malaysia
Mengikut Sektor
Tahun 1986/87 – 1990/91

separuh proses. Eksport coklat juga bertambah, daripada 3,054 mt dalam tahun 1989 kepada 4,296 mt dalam tahun 1990. Dengan peningkatan dalam eksport barangan yang diproses (yang ditambah nilai), jumlah nilai eksport bagi biji koko dan hasil keluarannya telah meningkat 4% kepada \$754.9 juta, walaupun purata nilai eksport biji koko kering telah merosot daripada \$3,073 se tan dalam tahun 1989 kepada \$2,758 se tan dalam tahun 1990.

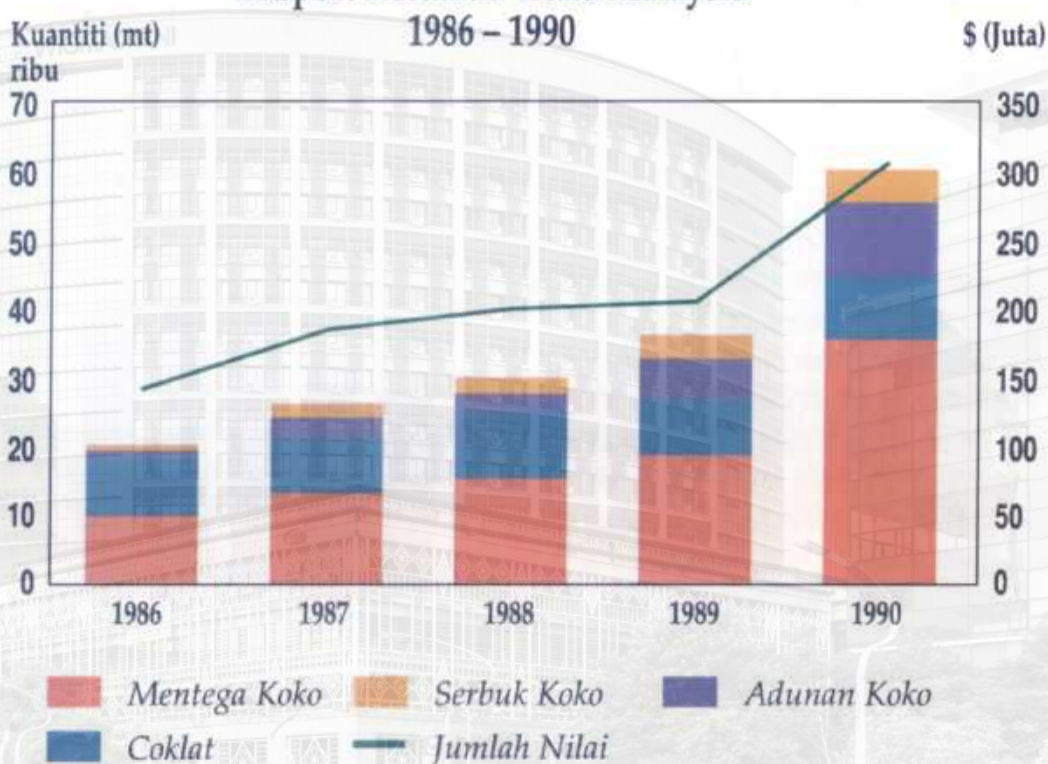
Singapura menerima 43% daripada jumlah biji koko kering yang dieksport, manakala Amerika Syarikat adalah pengimport utama bagi hasil keluaran koko dengan mengimport hampir 40% daripada jumlah yang dieksport.

Pada hujung tahun 1989, harga tempatan bagi biji koko kering menurun keparas yang paling rendah (\$1,813 se tan, purata bagi bulan Disember, di Sabak Bernam) semenjak tahun 1975. Bagi tahun 1990 harga biji koko

kering pulih sedikit, dan pada suku tahun terakhir, terus kekal di paras antara \$2,600 – \$2,700 se tan. Aliran harga di pasaran tempatan dipengaruhi oleh pasaran antarabangsa, yang mengalami tekanan daripada bekalan koko yang berlebihan akibat pertumbuhan pengeluaran semasa dan stok terkumpul sebanyak 1.5 juta tan metrik. Oleh demikian, tambahan penggunaan koko sebanyak 3.9% bagi tahun 1990 tidak dapat mengurangkan kesan bekalan yang berlebihan.

Bekalan yang berlebihan ini dianggap akan terus mempengaruhi pasaran koko. Usaha-usaha untuk meningkatkan mutu biji koko yang dikeluarkan, mengurangkan kos pengeluaran dan meningkatkan penghasilan serta menggalakkan pemprosesan biji koko untuk menghasilkan lemak, serbuk dan adunan koko adalah sewajarnya untuk menentukan perkembangan industri koko di Malaysia.

Eksport Keluaran Koko Malaysia

KOPI
Pengeluaran Dan Import Meningkat, Harga Merosot

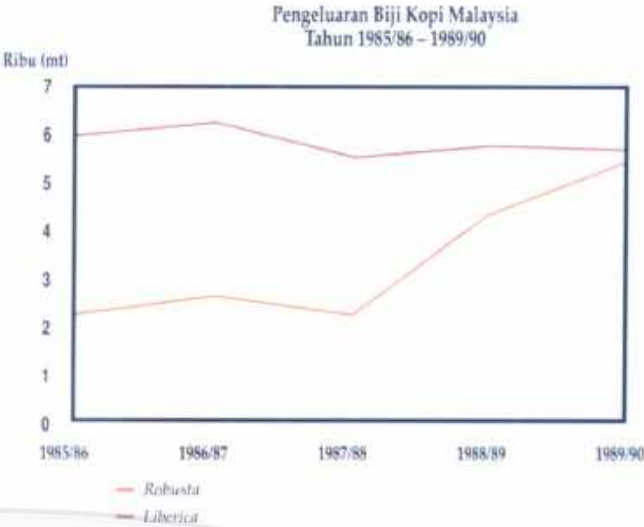
Pengeluaran kopi tempatan dilaporkan meningkat dalam tahun tanaman 1989/90 (dari November 1989 hingga September 1990), dengan anggaran pengeluaran berjumlah 11,722 mt berbanding dengan 10,363 mt dalam tahun tanaman 1988/89.

Import bersih biji kopi kering juga meningkat kepada 9,700 mt berbanding dengan 9,410 mt dalam tahun 1989. Import pati dan essen kopi (termasuk kopi segera) dan kopi serbuk tidak banyak berubah, manakala import kopi digoreng meningkat dari 109 mt dalam tahun 1989 kepada 180 mt dalam tahun 1990. Walau bagaimanapun, nilai import biji kopi telah menurun sebanyak 11.3%, iaitu dari \$42.6 juta dalam tahun 1989 kepada \$37.8 juta dalam tahun 1990. Nilai import bersih selepas mengambil kira eksport biji kopi dan keluaran kopi berjumlah \$27 juta dalam tahun 1990, menurun sebanyak 14.0% berbanding dengan \$31.4 juta dalam tahun 1989.

Penurunan nilai jumlah import, walaupun kuantitinya meningkat, menggambarkan keadaan pasaran dunia yang begitu lemah. Harga petunjuk yang dikeluarkan oleh ICO (International Coffee Organisation) menurun ke 71.5 sen sepai purata bagi tahun 1990, dibanding dengan 91.7 sen sepai bagi tahun 1989, dan 116 sen sepai bagi tahun 1988. Nilai purata bagi kopi yang diimport dalam tahun 1990 ialah \$2,814 setan, c.i.f. dibanding dengan \$3,458 setan bagi tahun 1989 dan \$4,281 setan bagi tahun 1988.

Harga kopi tempatan, walaupun merosot ke paras yang paling rendah semenjak

penguatkuasaan kawalan import biji kopi kering (tahun 1984), masih lebih tinggi daripada harga kopi yang diimport. Purata harga borong bagi biji kopi kering tempatan No. 1 ialah \$5,720 se tan berbanding dengan \$2,814 se tan bagi harga purata kopi import (Robusta). Oleh itu ramai pengilang-pengilang lebih berminat menggunakan kopi yang diimport, jika kuota import dapat diperolehi.

Industri kopi di Malaysia menghadapi permintaan yang meningkat, dengan bertambahnya bilangan penduduk serta meningkatnya pendapatan per kapita. Pemulihan penanaman dan peningkatan kualiti pengeluaran adalah dua langkah penting dalam usaha menghadapi persaingan daripada kopi yang diimport.

KELAPA

Pengeluaran Merosot, Harga Jatuh

Pengeluaran kelapa biji di Semenanjung Malaysia telah menurun dalam tahun 1990. Penghasilan kelapa kering atau kopra telah juga menurun dalam tahun 1990. Harga minyak kelapa yang tidak menggalakkan di pasaran antarabangsa telah menyebabkan pengabaian kebun-kebun kelapa oleh pekebun-pekebun kecil tempatan dan juga tanaman semula kebun-kebun kelapa dengan kelapa sawit. Harga minyak kelapa di pasaran antarabangsa (CIF Rotterdam) telah turun 33.0%, iaitu dari paras US\$518/mt pada tahun 1989 kepada US\$347/mt pada tahun 1990. Harga kopra juga telah menurun sebanyak 31.5% iaitu dari paras US\$333/mt pada tahun 1989 kepada US\$228/mt pada tahun 1990.

Peningkatan pengeluaran minyak isi rong kelapa sawit serta minyak kacang soya telah memberi saingan yang hebat kepada pengeluaran minyak kelapa dan keadaan ini telah menjejaskan harganya di pasaran antarabangsa. Permintaan yang rendah terhadap minyak kelapa berbanding dengan pengeluaran dan penawaran eksport telah juga mempengaruhi harganya di pasaran dunia.

Kejatuhan Harga Mempengaruhi

Komposisi Eksport

Kejatuhan harga minyak kelapa telah mempengaruhi komposisi eksport di mana lebih banyak kopra di eksport pada tahun 1990 berbanding dengan 1989. Eksport kopra pada tahun 1990 berjumlah 44,314 mt bernilai \$28.27 juta, berbanding dengan 32,552 mt bernilai \$24.99 juta di tahun 1989. Eksport minyak kelapa pada tahun 1990 telah menurun, dengan jumlah 32,647 litre bernilai \$32.08 juta berbanding dengan 33,874 litre bernilai \$45.34 juta dalam tahun sebelumnya. Walau bagaimanapun, eksport lain-lain hasil kelapa telah meningkat seperti kelapa parut dan juga kelapa biji. Eksport kelapa parut telah meningkat dari 17,877 mt bernilai \$30.25 juta pada tahun 1989 kepada 19,970 mt bernilai \$31.97 juta pada tahun 1990. Eksport kelapa biji pula telah meningkat sedikit daripada 5.37 juta biji pada tahun 1989 kepada 5.43 juta biji bernilai \$2.12 juta pada tahun 1990.

MENGGAJALAKKAN PENYERTAAN PETANI DALAM PEMASARAN

Pasar tani Jalan Ipoh, Kuala Lumpur.

Program pasar tani di rangka bagi mewujudkan tempat-tempat di mana para petani dapat bertemu dengan pengguna bagi tujuan memasarkan sendiri hasil-hasil pertanian yang di keluarkan. Dengan melibatkan diri secara terus dalam pemasaran, petani-petani dapat mengetahui akan kehendak-kehendak pasaran dan seterusnya menghasilkan keluaran pertanian yang diminta oleh pasaran mengikut bentuk dan mutu yang dikehendaki. Di samping itu, petani-petani akan menerima harga yang berpatutan sementara para pengguna mendapat pilihan yang lebih luas dari hasil-

hasil pertanian yang segar dan bermutu. Program ini juga telah diperluaskan bagi merangkumi pasaran hasil-hasil pertanian yang diproses serta kraftangan keluaran para petani.

Di bawah program pasar tani sebanyak 37 unit pasar tani baru telah mula beroperasi sepanjang tahun 1990, menjadikan jumlah unit-unit yang terdapat di seluruh negara sebanyak 139 buah (Jadual 1). Jumlah peserta pasar-pasar tani sehingga akhir tahun 1990 adalah seramai 4,333 orang; pertambahan 19.4% dari tahun 1989. Jumlah nilai jualan ialah sebanyak \$52.3 juta berbanding dengan \$40.96 juta bagi tahun 1989 iaitu peningkatan sebanyak 27.7%. Jumlah nilai jualan terkumpul semenjak program pasar tani dimulakan pada tahun 1985 sehingga akhir 1990 adalah \$156.44 juta. Seorang peserta pasar tani menjual hasil bernilai purata \$12,429 dalam tahun 1990, berbanding dengan nilai jualan purata \$11,284 dalam tahun 1989, peningkatan 10.1%. Pengunjung-pengunjung pasar tani seluruh negara telah juga meningkat dari 5.64 juta orang dalam tahun 1989 kepada 6.58 juta orang dalam tahun 1990; ia itu peningkatan 16.7%.

Jadual : 1 – Prestasi Pasar Tani

Tahun	Bilangan Pasar Tani	Bilangan Peserta	Jumlah Jualan
1985	12	429	1.48
1986	37	1,525	11.78
1987	54	2,049	21.78
1988	73	2,552	28.14
1989	102	3,630	40.96
1990	139	4,333	52.30

Jadual : 2
Bilangan Pasar Tani Mengikut Negeri

Negeri	Bil. Pasar Tani
Perlis	2
Kedah	12
Pulau Pinang	8
Perak	13
Selangor	19
Negeri Sembilan	20
Melaka	9
Johor	15
Kelantan	12
Terengganu	11
Pahang	12
Sabah	5
Sarawak	1
Jumlah	139

Ikan laut merupakan barangan yang paling laris jualannya dengan nilai jualan sebanyak \$8.79 juta atau 16.8% dari jumlah jualan keseluruhannya. Lain-lain barangan utama untuk sepanjang tahun 1990 ialah daging dengan jumlah jualan \$7.70 juta, sayur-sayuran \$7.37 juta, buah-buahan \$6.27 juta, barang runcit proses \$6.08 juta dan ayam daging \$5.26 juta.

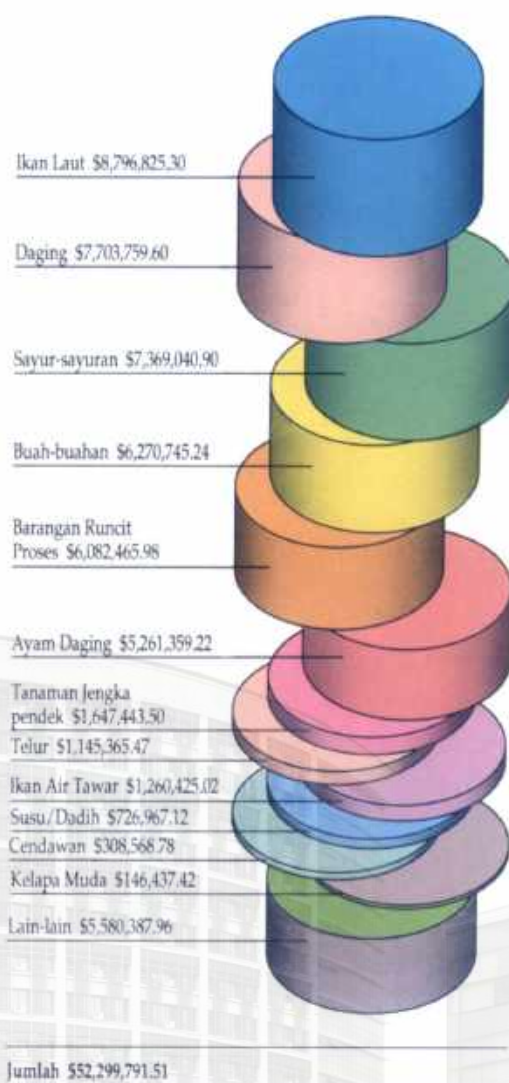
Pasar-pasar tani juga dijadikan pusat yang berkesan bagi menyebarkan maklumat pasaran hasil-hasil pertanian tempatan seperti harga semasa kepada petani-petani dan juga pengguna. Di samping itu, pasar-pasar tani telah menganjurkan acara-acara promosi hasil-hasil pertanian melalui galakan jualan ataupun demonstrasi masakan yang menggunakan bahan-bahan dari hasil tempatan.

Sebuah pasar tani borong telah diwujudkan dalam tahun 1990 di Selayang,

Selangor, yang bertujuan meluaskan lagi keupayaan petani-petani menyertai bidang pemasaran hasil-hasil pertanian. Petani-petani yang berdaya maju dan yang memerlukan ruang untuk memasarkan hasil dengan kuantiti yang lebih besar di samping memastikan bekalannya berterusan diberi keutamaan menyertai projek ini. Seramai 30 orang peserta telah berurusniaga di pasar tani borong berkenaan di mana sehingga akhir tahun 1990 nilai jualan terkumpul adalah sebanyak \$1.83 juta.

FAMA juga telah mengatur dan melaksanakan beberapa bengkel, seminar, kursus dan lawatan yang bertujuan meningkatkan kekesanan program pasar tani. Kursus asas pasar tani dijalankan untuk memberi kefahaman kepada peserta-peserta mengenai fungsi dan peraturan berniaga di pasar tani sementara kursus kejurujualan adalah untuk memberi pengetahuan asas perniagaan dan pemasaran. Selain daripada itu, kursus keusahawanan juga diadakan bagi peserta-peserta yang berminat dan mempunyai kecenderungan untuk menceburi tahap perniagaan yang lebih luas, termasuk bidang pengeksportan. Sepanjang tahun 1990, sebanyak 44 kursus telah diadakan, iaitu 21 kursus asas untuk seramai 623 peserta, 9 kursus kejurujualan untuk seramai 268 peserta dan 14 kursus keusahawanan untuk seramai 651 peserta. Di samping itu, sebanyak 15 siri lawatan dan 6 seminar untuk peserta-peserta pasar tani telah juga diadakan.

Nilai Jualan Mengikut Komoditi

MELUASKAN SAIZ PASARAN DI DALAM DAN DI LUAR NEGERI

Pelancaran Kempen Makan Ikan air tawar Fasa II.

Promosi daging arnab dipasar tani.

Dua komponen strategi ini ialah program galakan pasaran dalam negeri dan program galakan pasaran luar negeri. Perlaksanaan program-program ini telah dapat meningkatkan permintaan bagi hasil-hasil pertanian tempatan di samping membantu menambah luang-luang pasaran dalam dan luar negeri.

Galakan Pasaran Dalam Negeri

Permintaan hasil pertanian di pasaran dalam negeri banyak bergantung kepada kadar pertumbuhan penduduk dan kadar

pertumbuhan pendapatan per kapita serta kecenderungan pengguna-pengguna. Dalam pada itu, usaha-usaha memperluaskan saiz pasaran adalah perlu bagi mempengaruhi citarasa dan kecenderungan pengguna dan dengan itu meningkatkan permintaan bagi barangan pertanian tempatan yang tertentu. Ianya telah dilaksanakan melalui kempen-kempen galakan untuk meningkatkan penggunaan dalam negeri terutama bagi hasil-hasil berpotensi yang kurang dikenali umum dan hasil-hasil yang mempunyai keanjalan terhadap kenaikan pendapatan. Kempen-kempen berkenaan juga telah dapat meningkatkan kesedaran, minat serta memupuk citarasa pengguna tentang khasiat dan keenakan hasil-hasil pertanian tempatan yang bermutu tinggi. Sebagai contoh, kempen memakan buah-buahan tempatan adalah bertujuan untuk meningkatkan penggunaan per kapita buah-buahan yang masih rendah berbanding dengan tahap penggunaan oleh rakyat Singapura atau Jepun.

Selain daripada kempen, usaha-usaha galakan pasaran lain yang terus dijalankan termasuklah aktiviti-aktiviti pameran, jualan promosi, demonstrasi masakan serta pertandingan gubahan. Komoditi-komoditi yang digalakkan bagi pasaran dalam negeri termasuklah buah-buahan tempatan, sayur-sayuran, ulam-ulaman, susu segar, cendawan, air kelapa muda, daging arnab serta ikan air tawar. Usaha-usaha galakan bukan sahaja dijalankan di peringkat kebangsaan tetapi juga di peringkat negeri dan daerah.

Sepanjang tahun 1990, tiga kempen utama telah dijalankan bagi program galakan pasaran dalam negeri. Kempen-kempen

tersebut ialah:-

- Kempen Makan Ikan Air Tawar Fasa Dua yang telah dilancarkan di Shah Alam, Selangor pada bulan Februari;
- Kempen Makan Daging Arnab Peringkat Sekolah-sekolah di Pusat Daya Pengeluaran Negara, Petaling Jaya, Selangor, pada bulan Ogos; dan
- Kempen Minum Koko yang dilancarkan di Pusat Dagangan Dunia Putra pada bulan Disember.

Dalam usaha menggalakkan orang ramai meminum susu segar tempatan dan meningkatkan penggunaannya, sebanyak 8 buah gerai SEGARIA baru telah mula

Demonstrasi masakan daging arnab.

operasi dalam tahun 1990, menjadikan 21 buah kesemuanya yang telah diwujudkan di seluruh negara. Di samping pewujudan rangkaian gerai susu segar, sebuah van bergerak SEGARIA telah juga memulakan operasinya pada bulan Mac 1990.

Penyertaan FAMA di pameran SIAL, Perancis.

Lawatan Pengimport buah-buahan daripada Belanda (CBI).

Tinjauan sistem pemasaran bunga-bungaan di Perancis.

Galakan Pasaran Luar Negeri

Langkah meningkatkan eksport barangan hasil-hasil pertanian yang terpilih adalah perlu sebagai salah satu penyumbang utama kepada pencapaian matlamat pertumbuhan perdagangan negara. Sehubungan dengan itu, pemilihan jenis tanaman dan hasil-hasil pertanian sewajarnya diasaskan kepada ciri daya majunya iaitu kepada tanaman yang mempunyai faedah bandingan. FAMA telah memberi tumpuan yang sewajarnya ke atas

pembangunan hasil yang mempunyai kelebihan dalam aspek ini, seperti bunga-bungaan dan buah-buahan.

Bagi program galakan luar negeri FAMA telah menyertai pameran-pameran antarabangsa dan rombongan perdagangan disamping mengadakan seminar-seminar bagi mempromosikan hasil-hasil pertanian yang berpotensi untuk pasaran eksport. Sebanyak 6 acara pameran telah di sertai dalam tahun 1990 termasuk-

- Pameran Bunga Florissimo di Paris, Perancis;
- Promosi "in-store" buah-buahan di NTUC Supermarket, Singapura;
- Pameran Pacific Food di Vancouver, Kanada;
- Promosi "in-store" buah-buahan di Sweden;
- Pameran SIAL di Paris, Perancis;
- Promosi "in-store" buah-buahan di United Kingdom.

Lawatan rombongan promosi ke negara-negara United Kingdom, Belanda, Belgium dan Perancis telah juga digabungkan dengan seminar teknikal mengenai pelaksanaan skim mengged buah belimbing besi sebagai usaha meyakinkan pengimport dan pemborong di negara-negara tersebut mengenai mutu eksport buah berkenaan ke pasaran antarabangsa. Di samping usaha-usaha tersebut FAMA telah juga menjadi tuan rumah kepada satu delegasi pengimport buah-buahan dan sayur-sayuran yang telah dianjurkan oleh pihak CBI-VAKBLAD, Belanda. Rombongan tersebut telah melawat Malaysia pada bulan Februari 1990 untuk meninjau keupayaan negara kita sebagai pembekal utama buah-buahan tropika bagi pasaran Belanda khususnya dan pasaran Eropah Barat amnya.

Hasil daripada aktiviti-aktiviti yang dijalankan di bawah program galakan pasaran luar negeri, jumlah eksport hasil-hasil pertanian yang digalakkan untuk pasaran antarabangsa telah menunjukkan peningkatan nilai yang baik bagi tahun 1990. *Jumlah nilai eksport buah belimbing sepanjang tahun 1990 meningkat kepada sebanyak 11,324 tan metrik pada nilai \$22.49 juta daripada sebanyak 11,466 tan metrik

pada nilai \$20.61 juta dalam tahun 1989.

Sementara itu, jumlah kuantiti eksport betik eksotika telah meningkat kepada 13,563 tan metrik bernilai \$12.61 juta dalam tahun 1990 daripada 9,775 tan metrik bernilai \$12.39 juta dalam tahun sebelumnya.

**Sumber angka-angka eksport adalah dari Jabatan Statistik, Malaysia.*

Perbincangan di antara pengeksport buah-buahan Malaysia dengan pengimport daripada Belanda.

MEMPERBAIKI AMALAN PEMASARAN DI PERINGKAT LADANG DAN PASARAN

Pembungkusan belimbing besi untuk eksport.

Seminar kebangsaan pasar tani di Golden Resort, Port Dickson.

Program yang dirancang di bawah strategi ini termasuklah program pendidikan pasaran, pembangunan amalan pasaran, kawalan pasaran dan penggredan.

Usaha-usaha telah diteruskan bagi memberi latihan kepada petani-petani dalam menguruskan aktiviti memasarkan hasil-hasil keluaran mereka di samping mengawal aktiviti perantara-perantara pasaran bagi memastikan pengeluar-pengeluar mendapat pulangan yang berpatutan ke atas hasil

mereka. Di samping itu, pengeluar serta pengeksport perlu memastikan bahawa hasil keluaran mereka memenuhi keperluan pasaran tertentu, terutama dari segi kualiti dan saiz produk.

Pendidikan Pasaran

Program pendidikan pasaran dirancang bagi tujuan memindahkan teknologi pemasaran dan amalan-amalan lepas tuai kepada pengeluar-pengeluar hasil pertanian

dan juga perantara-perantara pasaran. Di samping itu, maklumat mengenai keperluan-keperluan pasaran bagi tujuan pengeksportan mahupun kegunaan pembeli tempatan dapat disampaikan kepada pengeluar-pengeluar melalui perlaksanaan program ini. Dengan pendekatan ini, petani-petani juga dapat digalakkan ke arah penghasilan pertanian berbentuk komersial dan tidak hanya menghadkan kepada penghasilan secara tradisional untuk pasaran kecil-kecilan sahaja.

Aktiviti pendidikan pasaran ini berkait rapat dengan usaha-usaha membangunkan masyarakat pertanian samada dari kalangan pengeluar, pemproses, perantara pasaran atau pengeksport. Dalam usaha membangunkan masyarakat tani, pendedahan kepada latihan mengenai kaedah-kaedah amalan lepas tuai hasil-hasil pertanian adalah sangat penting bagi menghasilkan barangan yang lebih bermutu, dan seterusnya diterima oleh pasaran bukan sahaja pasaran tempatan tetapi juga pasaran antarabangsa.

Di dalam tahun 1990, program

pendidikan pasaran telah dilaksanakan melalui 3 aktiviti utamanya iaitu:-

- mengadakan kursus-kursus lepas tuai;
- lawatan petani; dan
- ceramah/dialog

Pemindahan teknologi lepas tuai ini dilaksanakan melalui kursus, bengkel dan lawatan untuk belajar serta mengadakan projek bimbingan petani di kawasan-kawasan pengeluaran di seluruh negara termasuk kawasan pendalaman.

Sepanjang tahun 1990, sejumlah 240 kursus yang melatih 7,200 peserta telah diadakan. Kursus-kursus yang telah dijalankan termasuklah bagi hasil koko (sebanyak 90 kali) yang disertai oleh 2,700 orang peserta, sayur-sayuran (39 kali) untuk 1,170 orang peserta, buah-buahan (33 kali) untuk seramai 990 orang peserta dan lain-lain hasil pertanian seperti ikan air tawar (78 kali) yang telah disertai oleh seramai 2,340 peserta (Jadual 3). Di samping itu, sebanyak 31 siri lawatan dan 63 ceramah dan dialog telah dijalankan sepanjang tahun di bawah program ini.

Jadual : 3 – Latihan Petani

JENIS KURSUS	1987		1988		1989		1990	
	KURSUS	PESERTA	KURSUS	PESERTA	KURSUS	PESERTA	KURSUS	PESERTA
Koko	80	2,700	95	2,888	120	3,638	90	2,700
Sayur-sayuran	17	594	22	559	39	1,286	39	1,170
Buah-buahan	21	630	23	744	42	1,287	33	990
Lain-lain	8	240	2	49	25	1,757	78	2,340
Jumlah	126	4,164	142	4,240	226	6,962	240	7,200

Pembangunan Amalan Pasaran

Selain daripada diberi kursus, petani-petani juga disediakan tempat-tempat tertentu yang dipanggil Pusat-pusat Pengumpulan Ladang (PPL) bagi membantu mereka mengamalkan kaedah-kaedah pengendalian hasil pertanian dengan baik. Di samping itu pusat-pusat tersebut dijadikan tempat mengumpul hasil-hasil pertanian mereka. Amalan-amalan lepas tuai yang baik adalah penting bagi membolehkan pengangkutan atau pemindahan hasil-hasil pertanian dari ladang ke pasar-pasar dengan kadar kos yang minima dan peratus kerosakan yang kecil bagi menjamin mutu hasil pertanian yang dipasarkan. Kerosakan lepas tuai boleh dikurangkan melalui pengendalian yang baik, bermula dari kawasan ianya dihasilkan sehingga sampai ke tempat ianya dipasarkan. Dalam tahun 1990, sebanyak 3 unit PPL baru telah diwujudkan, menjadikan jumlah keseluruhan yang telah beroperasi sebanyak 21 buah.

Kawalan Pasaran

Penekanan dalam program kawalan pasaran adalah bagi membolehkan kawalan mutu barangan dan memastikan agar amalan-amalan yang sihat dan adil dipatuhi. Ianya dapat dilaksanakan melalui aktiviti melesenkan perantara-perantara pasaran di mana beberapa peraturan-peraturan tertentu yang berkaitan dengan aktiviti pemasaran

ditetapkan bagi mengawal amalan yang dipraktikkan. Usaha-usaha ini telah dapat meningkatkan produktiviti bagi memenuhi permintaan pasaran eksport yang kian bertambah dan meningkatkan mutu hasil-hasil pertanian supaya lebih daya bersaing dan memperolehi harga yang baik di pasaran antarabangsa.

Program kawalan pasaran merangkumi aktiviti pelesenan bagi komoditi-komoditi tertentu seperti koko, kelapa, sayur, kopi dan buah. Melalui program ini, FAMA juga dapat memberi khidmat bimbingan dan nasihat serta melaksanakan aktiviti penyeliaan ke atas pelesen-pelesen.

Bilangan lesen yang dikeluarkan dalam tahun 1990 ialah sebanyak 2,194 berbanding dengan 3,391 yang telah dikeluarkan dalam tahun 1989 bagi semua komoditi yang dilesenkan. Bilangan pelesen jenis komoditi yang dilesenkan adalah seperti Jadual 4.

Bagi tahun 1990, kawalan kuota ke atas import kubis bulat dan kopi biji telah terus dipergiatkan dengan menghadkan pengeluaran Lesen Import bagi mengawal kepentingan petani tempatan. Pemberian permit diuruskan secara bulanan berdasarkan jangkaan pengeluaran oleh petani-petani tempatan. Purata bulanan, bilangan permit yang telah dikeluarkan dalam tahun 1990 ialah 165 permit bagi kubis bulat dan 70 bagi biji kopi, berbanding

Jadual : 4 – Bilangan Pelesen Menurut Komoditi

Tahun	Sayur	Kopi	Kelapa	Koko	Jumlah
1987	454	148	1,424	1,439	3,515
1988	408	126	1,252	1,042	2,828
1989	145	143	1,464	1,639	3,391
1990	137	153	499	1,405	2,194

dengan 134 bagi kubis bulat dan 60 bagi biji kopi dalam tahun 1989. Bilangan pemegang Lesen Import menurut kaum dan jenis komoditi adalah seperti jadual 5.

Jadual : 5

Pemegang Permit Import Kubis Bulat dan Biji Kopi

Tahun	Kubis Bulat		Biji Kopi		Jumlah Permit
	B	BB	B	BB	
1987	81	19	19	21	140
1988	97	17	29	31	174
1989	111	23	39	21	194
1990	140	25	45	25	235

B: Bumi BB: Bukan Bumi

Di samping itu, FAMA juga berusaha untuk meningkatkan prestasi pemegang Lesen Import, terutamanya Bumiputra, dengan mengujudkan perbincangan antara pemegang lesen dan dengan agensi-agensi kerajaan melalui seminar-seminar dan bengkel. Dalam bulan Disember 1990, satu seminar mengenai industri pengilangan kopi telah pun diadakan memandangkan beberapa perubahan telah dialami dalam teknologi pemrosesannya.

Penggredan

Salah satu masalah yang sering dihadapi dalam memasarkan hasil-hasil pertanian

terutama untuk pasaran luar negeri ialah ketiadaan pemeriksaan gred dan piawaian ke atas kualiti hasil-hasil pertanian tempatan. Dengan adanya sistem penggredan dan piawaian tertentu ianya dapat memudahkan proses perdagangan antarabangsa serta memastikan bahawa hasil-hasil pertanian negara kita memenuhi tahap kualiti yang tertentu bagi membolehkan ianya bersaing di pasaran antarabangsa.

Program penggredan koko telah dipergiatkan lagi pada tahun 1990 untuk meningkatkan mutu hasil pertanian yang dieksport bagi memupuk keyakinan pengimport-pengimport. Dalam tahun 1990, FAMA telah berjaya menggred sebanyak 36,198 tan metrik koko berbanding dengan 47,079 tan metrik dalam tahun sebelumnya. (Jadual 6)

Untuk tujuan yang sama, skim penggredan secara berkanun telah juga dilaksanakan bagi buah belimbing yang dieksport khusus bagi pasaran Eropah Barat. Dengan perlaksanaan skim ini, semua buah belimbing yang dieksport ke destinasi tersebut akan diperiksa dan diberi sijil oleh FAMA setelah diperakui mutu serta saiznya mengikut spesifikasi gred yang telah ditetapkan. Sepanjang tahun 1990, sebanyak 951.24 tan metrik buah belimbing telah digredkan.

Jadual : 6

Gred Yang Diperolehi Bagi Koko Semenanjung Malaysia

Tahun	Jumlah Kuantiti koko (m.t)	Gred Diperolehi		
		SMC 1	SMC 2	SMC 3
1988	43,690	41,985 (96%)	1,119 (3%)	586 (1%)
1989	47,079	45,452 (97%)	1,143 (2%)	484 (1%)
1990	36,198	34,126 (94%)	1,258 (4%)	814 (2%)

MEMPERTINGKATKAN MAKLUMAT PASARAN

Di Pusat Maklumat Ibu Pejabat FAMA.

Pengesanan bekalan diperingkat ladang.

Program-program yang dirancang di bawah strategi ini bertujuan untuk menyediakan maklumat pasaran yang kemaskini di samping mempertingkatkan pengetahuan kumpulan sasar dari berbagai golongan masyarakat. Ianya juga bertujuan untuk menyediakan satu sistem amaran awal ke atas bekalan dan permintaan hasil-hasil pertanian tempatan bagi membantu FAMA melaksanakan aktiviti-aktiviti pemasaran yang berkaitan.

Program di bawah strategi ini merangkumi aktiviti-aktiviti pengumpulan

maklumat melalui penubuhan satu sistem pengurusan data di samping usaha-usaha penyebaran maklumat pasaran kepada golongan-golongan sasar yang terdiri daripada petani, perantara-perantara pasaran, pemproses, pengeksport, pengguna dan lain-lain kumpulan tertentu.

Pengesanan Permintaan

Dalam tahun 1990, program ini diteruskan dengan menjalankan beberapa pengubahsuaian bagi meningkatkan kekesan penggunaan dan penyebaran

maklumat yang dikutip. Pengubahsuaian ini termasuk mengkaji semula senarai barangan yang dikutip maklumat harganya, untuk diklasifikasikan kepada senarai utama di mana pengumpulan data dijalankan di semua negeri dan senarai sampingan bagi barangan yang mana aktiviti kutipan harganya dijalankan di negeri-negeri tertentu sahaja. Cara penyimpanan data juga telah dikaji semula dan dikemaskinikan bagi memudahkan urusan perolehan apabila diperlukan.

Dalam kajian pemetaan pasaran pula, maklumat-maklumat terus dikutip di mana ianya merangkumi peringkat borong di Semenanjung Malaysia sementara bagi Sabah dan Sarawak, ianya dijalankan bagi peringkat borong dan runcit. Persediaan telah juga dilaksanakan pada bulan Disember bagi membolehkan Kajian Potensi Jus dan Hasil Buah-buahan dipasaran Eropah Barat dijalankan oleh sebuah agensi dari Sweden di bawah tajaan International Trade Centre.

Pengesanan Bekalan

Kerja-kerja pengumpulan maklumat mengenai bekalan terus dijalankan dalam tahun 1990 iaitu bagi hasil tanaman jangka panjang dan jangka pendek termasuk hasil sayur-sayuran, buah-buahan, ternakan dan ikan air tawar.

Kerja-kerja penyebaran maklumat yang diteruskan bagi tahun 1990 termasuklah mewujudkan dan melengkapkan pusat-pusat Informasi di peringkat negeri dan daerah, penggunaan lebih banyak alat perakam telefon, penerbitan laporan seperti buku-buku tinjauan komoditi untuk koko dan kopi, laporan bekalan serta Buku Potensi Pasaran bagi Barangan Terpilih 1990, paparan maklumat di papan-papan

kenyataan, mengadakan forum-forum pemasaran dan juga khidmat nasihat kepada orang perseorangan atau sektor swasta yang merujuk kepada pihak FAMA

Penyelidikan Pasaran

Program penyelidikan pasaran dirangka bagi tujuan memberi khidmat sokongan teknikal perangkaan yang berkesan dalam menjalankan kajian-kajian potensi dan kajian penilaian. Maklumat pasaran yang dikumpulkan akan membolehkan FAMA memberi khidmat nasihat pasaran yang berkaitan dengan penggunaan hasil-hasil pertanian, citarasa pengguna, keutamaan dan faktor-faktor yang berkaitan. Data penggunaan yang diperolehi dari kajian penggunaan dapat memberi gambaran permintaan dan potensi pasaran bagi sesuatu barangan, di samping mengenal pasti faktor-faktor utama yang mempengaruhi keutamaan pengguna, kategori pengguna dan kawasan penggunaan untuk memudahkan merangka strategi pemasaran yang sesuai. Kajian-kajian penilaian yang dijalankan adalah untuk membolehkan FAMA menilai program-program yang mana hasil-hasil penyelidikan tersebut akan dijadikan garis panduan dalam urusan perancangan dan pelaksanaan program-program seterusnya. Penyelidikan-penyelidikan pasaran yang telah dijalankan dalam tahun 1990 termasuk :-

- Kajian Kos dan Margin Pemasaran Sayur-sayuran;
- Kajian Tingkahlaku Penggunaan Susu;
- Kajian Penggunaan di Peringkat Institusi;
- Kajian Permintaan Bahan Mentah Bagi Kilang; dan
- Kajian Penilaian Kempen Ikan Air Tawar.

MENAMBAHKAN SALURAN PASARAN

"Malaysia fresh" di lapangan terbang Antarabangsa, Subang.

Mudaria di Taman Pertanian Malaysia Bukit Cahaya Sri Alam, Shah Alam, Selangor.

Program utama di bawah strategi ini ialah program urusniaga yang merangkumi hasil-hasil sayur-sayuran, buah-buahan, kelapa, koko, kopi, tenusu dan pelbagai tanaman lain. Program urusniaga dilaksanakan untuk mewujudkan luang-luang pasaran tambahan dalam usaha FAMA untuk merintis pasaran baru, membangunkan kawasan-kawasan pengeluaran baru serta membantu petani-petani baru dalam menjalankan aktiviti pemasaran hasil pertanian. Operasi

urusniaga khas bagi hasil-hasil yang menghadapi masalah pemasaran juga dijalankan dalam keadaan-keadaan tertentu. Langkah-langkah untuk memperkukuhkan kegiatan urusniaga telah dilaksanakan dengan mempertingkatkan kecekapan setiap pusat operasi urusniaga FAMA.

Matlamat jangka panjang strategi ini ialah untuk memastikan aktiviti pemasaran dapat berkembang berasaskan daya maju dan potensi pasaran hasil-hasil pertanian itu. Ini

bermakna peranan utama dalam kegiatan pemasaran seharusnya dimainkan oleh pihak swasta atau pun kumpulan petani-petani sendiri.

Urusniaga

Dalam tahun 1990, kedudukan nilai belian FAMA sebanyak \$11.42 juta adalah lebih kurang sama dengan tahun sebelum (\$11.44 juta), sementara nilai jualan meningkat kepada \$16.11 juta berbanding dengan \$15.88 juta (Jadual 7). Keadaan ini adalah selaras dengan usaha pengukuhan dengan cara memperbaiki sistem penetapan harga urusniaga FAMA.

Jadual : 7

Urusniaga FAMA 1987-1990

Tahun	Nilai Belian (\$ juta)	Nilai Jualan (\$ juta)	Bilangan Petani
1987	15.80	18.70	7,500
1988	12.33	16.53	6,000
1989	11.44	15.88	5,800
1990	11.42	16.11	5,700

Kemudahan Infrastruktur

Dalam melaksanakan khidmat sokongan pemasaran melalui program urusniaga, kemudahan-kemudahan infrastruktur pasaran yang sedia ada telah diperkemaskan. FAMA telah menjalankan aktiviti berkaitan dengan pemasaran di pusat-pusat operasi yang terdiri dari 24 unit Kompleks Bilik Sejuk, 25 unit Pusat Pemasaran Hasil-hasil Pertanian, 10 unit Pusat Memproses Kelapa, 1 unit Kilang Minyak Kelapa, 1 unit Pusat Memproses Koko dan 1 unit Kilang Kopi. Pengukuhan infrastruktur pasaran yang sedia ada telah diteruskan dalam tahun 1990 dengan melibatkan kerja-kerja pengubahsuaian

untuk meningkatkan keupayaan pusat-pusat operasi di mana aktiviti-aktiviti urusniaga dijalankan.

Pengaturan Pasaran

Melalui program ini, pemasaran hasil-hasil baru yang dikenal pasti seperti arnab, biri-biri dan bunga-bunga dapat diperkembangkan, dan kawasan-kawasan pengeluaran baru dibangunkan. Melalui program ini juga, FAMA terus membantu golongan petani yang menghadapi masalah dengan mengatur pasaran hasil-hasil keluaran mereka sebagai satu usaha dalam mencari pasaran dari luang-luang sedia ada tanpa FAMA sendiri membeli terus dari petani-petani tersebut.

PROGRAM PEMBANGUNAN RAKYAT TERMISKIN (PPRT)

Selain daripada program-program tersebut di atas yang dirangka dari strategi-strategi utama FAMA yang berbentuk pembangunan, FAMA juga terlibat dalam Program Pembangunan Rakyat Termiskin (PPRT) melalui pakej program-program terpilih seperti program pasar tani, program pendidikan manusia, program urusniaga dan penyediaan kemudahan pasaran seperti Pusat Pengumpulan Ladang (PPL).

PENGURUSAN

Sambutan Jubli Perak FAMA di Bangunan MPSA, Shah Alam, Selangor.

Perjawatan

Sehingga akhir tahun 1990, bilangan pegawai dan kakitangan yang berkhidmat di FAMA berjumlah 1,731 orang bagi semua kumpulan, iaitu termasuk 69 kakitangan baru yang mula bertugas dalam tahun 1990. Dari jumlah tersebut, 1,587 orang adalah kakitangan tetap daripada Kumpulan A (89), Kumpulan B (237), Kumpulan C (711) dan Kumpulan D (550) sementara 144 orang lagi adalah kakitangan projek. Dalam tahun

berkenaan juga, skim perkhidmatan utama FAMA telah diubah dan yang baru di kuatkuasakan pada bulan Jun; sejajar dengan kecenderungan masakini aktiviti FAMA kepada bidang pembangunan pemasaran.

Latihan

Dalam usaha memastikan kakitangan FAMA memperolehi pengetahuan baru dan meningkatkan kemahiran mereka, sebanyak 27 jenis kursus dan seminar telah diadakan

sepanjang tahun 1990. Kursus-kursus ini telah melibatkan seramai 1,913 orang kakitangan dari semua kumpulan. Di samping itu, seramai 126 orang kakitangan lagi telah menyertai kursus individu, seminar dan bengkel yang telah dianjurkan oleh pihak luar, termasuk penganjur luar negeri.

Kursus berprestasi tinggi kepada pegawai-pegawai FAMA.

Kewangan

Peruntukan FAMA dalam tahun 1990 iaitu merupakan peruntukan secara langsung berjumlah \$47,065,610 iaitu \$29,796,610 bagi wang mengurus dan \$17,269,000 bagi wang pembangunan. Jumlah perbelanjaan sebenar ialah sebanyak \$31,513,274 (105.08%) dari peruntukan wang mengurus dan sebanyak \$12,490,125 (72.3%) dari peruntukan wang pembangunan. Pemberian kerajaan untuk kumpulan wang mengurus bagi tahun berkenaan ialah sebanyak \$28,199,610 di mana lebih perbelanjaan sebanyak \$3,313,664 telah ditampung oleh sumber-sumber kewangan lain seperti pendapatan faedah ke atas simpanan bank.

Dalam tahun 1990, penumpuan peranan FAMA ialah pada pengurangan penglibatan urusan secara terus, memberi khidmat nasihat pasaran dan menggalakkan penyertaan petani dalam pemasaran.

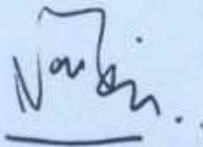
Langkah-langkah tersebut adalah selaras dengan matlamat Dasar Pertanian Negara. Susulan daripada itu, projek-projek pembangunan atau pusat-pusat operasi FAMA yang berbentuk infrastruktur pemasaran seperti Pusat-pusat Pemasaran Hasil-hasil Pertanian, Kompleks Bilik Sejuk dan kilang-kilang pemprosesan tidak lagi dibina dan pusat-pusat yang sedia ada hanya diperbaiki atau diubahsuai apabila perlu. Sebahagian besar dari peruntukan wang pembangunan yang dipohon dalam tahun 1990 adalah bagi kegunaan perbelanjaan untuk program-program pembangunan bukan fizikal seperti pasar tani, galakan pasaran, maklumat pasaran dan pendidikan pasaran. Dalam melaksanakan peranan memberi khidmat nasihat, ianya kerap melibatkan input tenaga manusia dari pejabat-pejabat FAMA seluruh negara yang pada dasarnya melaksanakan program-program pembangunan. Sebahagian dari perbelanjaan untuk menjalankan peranan khidmat nasihat pasaran turut dibiayai oleh peruntukan wang mengurus, terutama dalam perbelanjaan perjalanan dan perhubungan kakitangan.

P E N Y A T A
K E W A N G A N

**PENGAKUAN OLEH PEGAWAI UTAMA
YANG BERTANGGUNGJAWAB KE ATAS PENGURUSAN KEWANGAN
LEMBAGA PEMASARAN PERTANIAN PERSEKUTUAN
KEMENTERIAN PERTANIAN MALAYSIA**

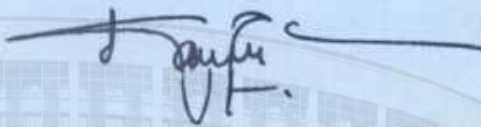
Saya, Nordin Bin Ahmat, pegawai utama yang bertanggungjawab ke atas pengurusan kewangan Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan, dengan ikhlasnya mengakui bahawa kunci kira-kira, akaun untung dan rugi dan penyata perubahan dalam kedudukan kewangan yang berikut ini berserta dengan nota-nota di dalamnya, mengikut sebaik-baik pengetahuan dan kepercayaan saya, adalah betul dan saya membuat ikrar ini dengan sebenarnya mempercayai bahawa ianya itu adalah benar dan atas kehendak-kehendak Akta Akaun Berkanun, 1960

NORDIN BIN AHMAT
Akauntan Kanan

Sebenarnya dan sesungguhnya)
diakui oleh penama di atas)
di (tempat) KUALA LUMPUR)
pada 3 APRIL 1991)

Di hadapan saya,

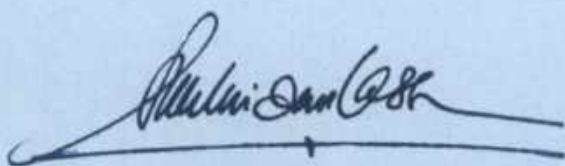
HJ. TAUFIK KANG
Pesuruhjaya Sumpah

PENYATA OLEH PENGARAH
LEMBAGA PEMASARAN PERTANIAN PERSEKUTUAN
KEMENTERIAN PERTANIAN MALAYSIA

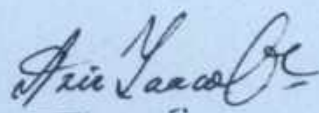
Kami, Shahidan B. Kassim dan Abdul Aziz B. Mohd. Yaacob yang merupakan dua orang daripada Ahli Lembaga Pengarah, Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan dengan ini menyatakan bahawa, pada pendapat Lembaga Pengarah, kunci kira-kira, akaun untung dan rugi dan penyata perubahan dalam kedudukan kewangan yang berikut ini berserta dengan nota-nota di dalamnya adalah disediakan untuk menunjukkan pandangan yang benar dan saksama berkenaan kedudukan Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan pada 31hb. Disember, 1990 dan hasil kendaliannya dan perubahan kedudukan kewangannya bagi tahun yang berakhir pada tarikh tersebut.

Bagi pihak Lembaga,

Bagi pihak Lembaga,

SHAHIDAN B. KASSIM, AMP
Pengerusi

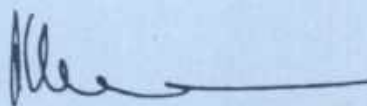
ABDUL AZIZ B. MOHD. YAACOB
Ketua Pengarah

Tarikh 3hb April 1991
Ibu Pejabat FAMA
Tingkat 6, Bangunan Kuwasa
Jalan Raja Laut
50350 Kuala Lumpur

**LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI
KIRA-KIRA LEMBAGA PEMASARAN PERTANIAN PERSEKUTUAN
BAGI TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990**

Kunci Kira-kira, Penyata Pendapatan dan Perbelanjaan serta Nota-nota kepada Akaun dan Penyata Sumber dan Kegunaan Dana berkembar ini telah diperiksa di bawah arahan saya mengikut Akta Audit, 1957. Segala kenyataan dan keterangan yang dikehendaki telah didapati.

Pada pendapat saya, Kunci Kira-kira, Penyata Pendapatan dan Perbelanjaan serta Nota-nota terhadapnya dan Penyata Sumber dan Kegunaan Dana telah diperbuat dengan cara yang betul untuk menunjukkan satu kenyataan yang benar dan munasabah mengenai kedudukan kewangan Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA) pada 31 Disember 1990 dan urusan-urusan berkaitan dengannya serta perubahan dalam kedudukan kewangan bagi tahun berakhir pada tarikh itu.

(P. KANASON)
b.p. KETUA AUDIT NEGARA

KUALA LUMPUR
16 September, 1991

KUMPULAN WANG FAMA
KUNCI KIRA-KIRA PADA 31HB DISEMBER 1990

	NOTA	1990 \$	1989 \$
HARTA TETAP	2	43,141,808	40,655,028
PINJAMAN KEPADA JPLH		1,673,349	1,824,016
PINJAMAN KAKITANGAN	4	834,935	812,481
PROJEK DALAM PERLAKSANAAN		46,300	-
HARTA SEMASA			
Stok	5	1,925,636	1,598,818
Siberhutang Perniagaan	6	4,296,099	3,954,454
Siberhutang Pelbagai	7	1,312,124	1,795,365
Bayaran Terdahulu		435,870	498,267
Simpanan Tetap & Faedah Terakru		30,460,161	36,801,039
Wang di Bank & Runcit	8	18,846,804	18,541,734
		57,276,694	63,189,677
TOLAK: TANGGUNGAN SEMASA			
Sipiutang Pelbagai	9	3,477,947	4,999,364
		53,798,747	58,190,313
		99,495,139	101,481,838
DIBIAYAI OLEH:			
KUMPULAN WANG TERKUMPUL			
Kumpulan Wang Mengurus		45,924,024	44,266,039
Kumpulan Wang Pembangunan		16,184,753	24,067,701
Kumpulan Wang Kenderaan		1,010,000	1,010,000
Kumpulan Wang Rezab		7,212,967	7,058,488
Kumpulan Wang Perniagaan		27,021,914	23,023,647
Kumpulan Wang Pasar Tani		468,132	231,947
		97,821,790	99,657,822
TANGGUNGAN JANGKA PANJANG			
Pinjaman dari Kerajaan Persekutuan		1,673,349	1,824,016
		99,495,139	101,481,838

KUMPULAN WANG FAMA
PENYATA SUMBER DAN PENGGUNAAN DANA
UNTUK TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990

	1990 \$	1989 \$
SUMBER DANA		
Tambahan/(Kurangan) Tahun Semasa:		
Kumpulan Wang Mengurus	(1,982,220)	(2,992,805)
Kumpulan Wang Pembangunan	(3,020,770)	(7,846,641)
Kumpulan Wang Rezab	154,479	(513,847)
Kerugian Bersih Perniagaan	(129,674)	(147,910)
	(4,978,185)	(11,501,203)
Pelarasn butir-butir yang tidak melibatkan dana:		
Susutnilai	2,368,334	2,641,684
(Keuntungan)/Kerugian Pelupusan Harta Tetap	(28,357)	19,983
	2,339,977	2,661,667
Jumlah Diperolehi dari Kumpulan-kumpulan Wang	(2,638,208)	(8,839,536)
LAIN-LAIN SUMBER		
Hasil Jualan Harta Tetap	28,393	8,648
Tambahan Wang Pasar Tani	236,185	73,179
Tambahan Modal & Wang Pusingan	4,127,942	423,343
Tambahan Kumpulan Wang	4,208,672	3,648,109
Kurangan Pinjaman Kepada JPLH	150,667	111,948
Pelarasn Wang Pusingan & Kos Projek	—	114,595
Lain Pelarasn	—	39,975
	8,751,859	4,419,797
	6,113,651	(4,419,739)
TOLAK: PENGGUNAAN DANA		
Belian Harta Tetap	646,478	813,740
Projek Dalam Perlaksanaan	46,300	—
Kurangan Pinjaman Kerajaan	150,667	111,948
Pindahan Ke Kumpulan Wang Rezab	2,463,477	—
Kurangan Kumpulan Wang Perumahan	—	3,000
Tambahan Pinjaman Kakitangan	22,454	(38,295)
Tambahan Harta	4,208,672	3,648,109
Pendahuluan Projek	2,967,168	—
	10,505,216	4,538,502
Tambahan/(Kurangan) Sumber Dana	(4,391,565)	(8,958,241)
TERDIRI DARIPADA:		
PERUBAHAN MODAL KERJA		
Tambahan/(Kurangan) Harta Semasa		
Stok	326,818	(128,214)
Siberhutang Perniagaan	341,645	(16,821)
Siberhutang Pelbagai	(483,240)	352,684
Bayaran Terdahulu	(62,397)	63,462
Simpanan Tetap & Faedah Terakru	(6,340,878)	(1,145,577)
Wang di Bank & Runcit	305,070	(8,297,459)
(Tambahan)/Kurangan Tanggungan Semasa		
Sipiutang Pelbagai	1,521,417	213,684
	(4,391,565)	(8,958,241)

**KUMPULAN WANG MENGURUS
KUNCI KIRA-KIRA PADA 31HB DISEMBER 1990**

	1990 \$	1989 \$
HARTA TETAP	37,579,092	35,179,364
PINJAMAN KENDERAAN	834,935	812,481
HARTA SEMASA		
Siberhutang Pelbagai	463,764	331,137
Siberhutang Kakitangan	185,887	149,408
Pertaruhan Bayaran	542,373	1,065,015
Bayaran Terdahulu	408,733	477,625
Simpanan Tetap & Faedah Terakru	6,234,500	4,840,096
Wang di Bank & Runcit	1,369,546	3,386,848
Wang Dalam Perjalanan	281,209	742,979
	9,486,012	10,993,108
TOLAK: TANGGUNGAN SEMASA		
Sipiutang Pelbagai & Akruan	850,996	1,615,839
Pertaruhan Penerimaan	115,019	93,075
	966,015	1,708,914
	8,519,997	9,284,194
	46,934,024	45,276,039
DIBIAYAI OLEH:		
KUMPULAN WANG TERKUMPUL		
Baki Pada 1.1.1990	44,266,039	43,610,735
Campur: Pindahan Harta Dari Kumpulan		
Wang Pembangunan & Rezab	4,208,672	3,648,109
	48,474,711	47,258,844
Tolak: Perbelanjaan		
Melebihi Pendapatan	1,982,220	2,992,805
Pindahan Ke Kumpulan		
Wang Rezab	568,467	2,992,805
	2,550,687	2,992,805
	45,924,024	44,266,039
KUMPULAN WANG PUSINGAN KENDERAAN	1,010,000	1,010,000
	46,934,024	45,276,039

**KUMPULAN WANG MENGURUS
PENYATA SUMBER DAN PENGUNAAN DANA
UNTUK TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990**

	1990 \$	1989 \$
SUMBER DANA		
Lebihan/(Kurangan) Tahun ini	(1,982,220)	(2,992,805)
Pelarsan untuk perkara-perkara yang tidak melibatkan pergerakan dana:		
Susutnilai	2,031,165	2,251,438
(Keuntungan)/ Kerugian Jualan	(28,197)	(8,644)
Harta Tetap	2,002,968	2,242,794
Jumlah yang Diperolehi Dari Pengurusan Kumpulan Wang	20,748	(750,011)
LAIN-LAIN SUMBER		
Hasil Jualan Harta Tetap	28,199	8,648
Kurangan Pinjaman Kenderaan	(22,454)	15,320
Tambahan Kumpulan Wang	4,208,672	3,648,109
	4,214,417	3,672,077
	4,235,165	2,922,066
TOLAK: PENGGUNAAN DANA		
Belian Harta Tetap	222,223	239,144
Pindahan Ke Kumpulan Wang Rezab	568,467	—
Tambahan Harta	4,208,672	3,648,109
	4,999,362	3,887,253
Tambahan Bersih Dana	(764,197)	(965,187)
TERDIRI DARIPADA:		
PERUBAHAN MODAL KERJA		
Tambahan/(Kurangan) Harta Semasa		
Siberhutang Pelbagai	132,627	(190,261)
Siberhutang Kakitangan	36,479	(10,216)
Pertaruhan Bayaran	(522,642)	272,699
Bayaran Terdahulu	(68,892)	52,206
Simpanan Tetap & Faedah Terakru	1,394,404	(1,153,382)
Wang di Bank & Runcit	(2,017,302)	(578,944)
Wang Dalam Perjalanan	(461,770)	628,562
(Tambahan)/Kurangan Tanggungan Semasa		
Sipiutang Pelbagai & Akrui	764,843	19,299
Pertaruhan Penerimaan	(21,944)	(5,150)
	(764,197)	(965,187)

**KUMPULAN WANG MENGURUS
PENYATA PENDAPATAN DAN PERBELANJAAN
UNTUK TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990**

	1990 \$	1989 \$
PENDAPATAN		
Pemberian Dari Kementerian	31,851,610	29,475,900
Tolak: Pemberian Kepada JPLH	3,652,000	3,385,700
	28,199,610	26,090,200
Campur: Faedah Simpanan	261,079	418,928
Faedah Pinjaman	28,916	31,212
Pendapatan Lesen	31,046	33,389
Penyewaan	361,067	317,860
Hasil Memeringkat Mutu Koko	443,564	634,296
Keuntungan Jualan Harta Tetap	28,197	8,644
Lain-lain Pendapatan	177,575	262,083
	1,331,444	1,706,412
Jumlah Pendapatan	29,531,054	27,796,612
TOLAK: PERBELANJAAN		
Gaji, Elaun & Kos Kakitangan		
Gaji & Upahan	13,784,827	13,986,784
Elaun Kakitangan	2,079,821	1,444,539
Caruman	1,774,309	1,659,363
Lain-lain Kos Kakitangan	1,192,253	468,656
	18,831,210	17,559,342
Perkhidmatan & Bekalan		
Pengangkutan & Perjalanan	2,002,487	2,500,636
Pengangkutan Barang	83,496	106,306
Perhubungan	938,739	929,172
Air & Api	667,249	659,516
Sewaan	2,399,239	2,403,938
Percetakan & Penerbitan	127,023	204,415
Petrol & Diesel	383,857	374,466
Keperluan Perpustakaan	12,662	11,976
Bekalan dan Bahan-bahan	1,203,101	1,269,916
Penyelenggaraan Harta	720,537	659,003
Susutnilai	2,031,165	2,251,438
	10,569,555	11,370,782
Audit	60,000	60,000
Cukai Tanah & Pintu	355,385	132,108
Latihan	1,104	97,374
Perkhidmatan Keselamatan	126,095	107,656
Insurans	405,886	385,845
Cukai Jalan	426,747	379,716
Keraian	26,488	33,562
Gaji Upahan Pekerja Sambilan	661,684	578,472
Lain-lain Perkhidmatan	49,120	84,560
	2,112,509	1,859,293
Jumlah Perbelanjaan	31,513,274	30,789,417
Perbelanjaan Melebihi/(Kurang Dari) Pendapatan	1,982,220	2,992,805

**KUMPULAN WANG PEMBANGUNAN
KUNCI KIRA-KIRA PADA 31HB DISEMBER 1990**

	1990 \$	1989 \$
PENDAHULUAN PROJEK	—	2,967,168
PINJAMAN KEPADA JPLH	1,673,349	1,824,016
HARTA SEMASA		
Siberhutang Pelbagai	462,086	373,964
Pertaruhan bayaran	16,963	17,363
Bayaran Terdahulu	17,366	8,028
Simpanan Tetap & Faedah Terakru	7,753,419	16,652,098
Wang di Bank & Runcit	9,447,929	5,101,469
Wang Dalam Perjalanan	389	10,986
	17,698,152	22,163,908
TOLAK: TANGGUNGAN SEMASA		
Sipiutang Pelbagai & Akruan	1,497,521	1,063,075
Pertaruhan Penerimaan	15,878	300
	1,513,399	1,063,375
	16,184,753	21,100,533
	<u>\$17,858,102</u>	<u>\$25,891,717</u>
DIBIAYAI OLEH:		
KUMPULAN WANG TERKUMPUL		
Baki pada 1/1/1990	24,067,701	33,751,871
Tolak:		
Pendahuluan Projek	2,967,168	—
Pindahan Ke Kumpulan		
Wang Rezab	1,895,010	—
Perbelanjaan Melebihi		
Pendapatan	3,020,770	7,846,641
	7,882,948	7,846,641
	16,184,753	25,905,230
Campur:		
Pindahan Harta ke Kumpulan		
Wang Mengurus	—	(1,967,904)
Pelarasan Pindahan Tahun	—	(16,380)
Pelarasan Projek	—	146,755
	16,184,753	24,067,701
TANGGUNGAN JANGKA MASA PANJANG		
Pinjaman dari Kerajaan Persekutuan	1,673,349	1,824,016
	<u>17,858,102</u>	<u>25,891,717</u>

**KUMPULAN WANG PEMBANGUNAN
PENYATA SUMBER DAN PENGGUNAAN DANA
UNTUK TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990**

	1990 \$	1989 \$
SUMBER DANA		
Lebihan/(Kurangan) Tahun Semasa	(3,020,770)	(7,846,641)
LAIN-LAIN SUMBER		
Kurangan Pendahuluan Projek	2,967,168	—
Pelarasan Wang Pusingan & Kos Projek	—	114,595
Kurangan Pinjaman Kepada JPLH	150,667	111,948
Lain-lain Pelarasan	—	15,780
	<u>3,117,835</u>	<u>242,323</u>
	97,065	(7,604,318)
TOLAK: PENGGUNAAN DANA		
Pelarasan Pendahuluan Projek	2,967,168	—
Kurangan Pinjaman Kerajaan	150,667	111,948
Pindahan Ke Kumpulan Wang Rezab	1,895,010	—
	<u>5,012,845</u>	<u>111,948</u>
Tambahan/(Kurangan) Sumber Dana	<u>(4,915,780)</u>	<u>(7,716,266)</u>
TERDIRI DARIPADA:		
PERUBAHAN MODAL KERJA		
Tambahan/(Kurangan) Harta Semasa		
Siberhutang Pelbagai	97,060	(366,556)
Simpanan Tetap & Faedah Terakru	(8,898,679)	118,372
Wang di Bank & Runcit	4,346,460	(8,908,199)
Wang Dalam Perjalanan	(10,597)	(43,582)
(Tambahan)/ Kurangan Tanggungan Semasa		
Sipiutang Pelbagai & Akruan	(434,446)	1,474,558
Pertaruhan Penerimaan	(15,578)	9,141
	<u>(4,915,780)</u>	<u>(7,716,266)</u>

**KUMPULAN WANG PEMBANGUNAN
PENYATA PENDAPATAN DAN PERBELANJAAN
(PEMBIAYAAN PROJEK SECARA LANGSUNG)
UNTUK TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990**

	1990 \$	1989 \$
PENDAPATAN		
Pemberian Kerajaan	8,402,010	250,000
Lain-lain Pemberian	—	39,451
	8,402,010	289,451
Campur: Faedah Simpanan Semasa	196,282	122,748
Faedah Simpanan Tetap	773,878	755,954
Lain-lain Pendapatan	97,185	401,666
	1,067,345	1,280,368
	9,469,355	1,569,819
TOLAK: PERBELANJAAN		
Pembangunan Manusia	1,278,317	640,496
Pembangunan dan Kemajuan Pasaran	2,657,535	1,631,603
Pasar Tani	1,694,716	802,171
Amalan Pasaran	75,200	53,605
Pengesanan Permintaan	1,187,979	1,385,283
Pengesanan Bekalan	1,839,302	1,617,681
Penyelidikan Pemasaran	651,303	424,962
Modal Pusingan PPRT	410,000	—
Projek-projek JPLH	156,006	983,006
Pusat Pemasaran Hasil Pertanian	523,024	91,497
Bilik Sejuk	407,655	752,319
Pusat-pusat Memproses/Kilang	24,840	153,804
Pusat Menggred Koko	332,124	264,473
Pusat Pengumpulan Ladang	205,937	24,566
Restoran	57,796	312,906
Kenderaan	568,391	251,748
Perbelanjaan Pelbagai	—	26,340
Modal Pusingan Segaria	420,000	—
	12,490,125	9,416,460
Perbelanjaan Melebihi/(Kurang Dari) Pendapatan	3,020,770	7,846,641

KUMPULAN WANG REZAB
KUNCI KIRA-KIRA PADA 31HB DISEMBER 1990

	1990 \$	1989 \$
HARTA SEMASA		
Siberhutang Pelbagai	266,407	23,134
Simpanan Tetap & Faedah Terakru	6,875,230	6,837,591
Wang di Bank & Runcit	484,247	350,589
Wang Dalam Perjalanan	83	—
	7,625,967	7,211,314
TOLAK: TANGGUNGAN SEMASA		
Sipiutang Pelbagai & Akruan	413,000	152,826
	7,212,967	7,058,488
DIBIAYAI OLEH:		
KUMPULAN WANG TERKUMPUL		
Baki Pada 1.1.1990	7,058,488	7,572,335
Campur: Pendapatan Melebihi/(Kurang Dari)		
Perbelanjaan	154,479	(513,847)
	7,212,967	7,058,488

KUMPULAN WANG REZAB
PENYATA SUMBER DAN PENGGUNAAN DANA
UNTUK TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990

	1990 \$	1989 \$
SUMBER DANA		
Lebihan/(Kurangan) Tahun Semasa	154,479	(513,847)
TOLAK PENGGUNAAN DANA	—	—
Tambahan/(Kurangan) Sumber Dana	<u>154,479</u>	<u>(513,847)</u>
TERDIRI DARIPADA:		
PERUBAHAN MODAL KERJA		
Tambahan/(Kurangan) Harta Semasa		
Siberhutang Pelbagai	243,273	(85,560)
Simpanan Tetap & Faedah Terakru	37,639	(912,038)
Wang di Bank & Runcit	133,658	72,838
Wang Dalam Perjalanan	83	(1,227)
(Tambahan)/Kurangan Tanggungan Semasa		
Sipiutang Pelbagai & Akruan	(260,174)	412,140
	<u>154,479</u>	<u>(513,847)</u>

KUMPULAN WANG REZAB
PENYATA PENDAPATAN DAN PERBELANJAAN
UNTUK TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990

	1990 \$	1989 \$
PENDAPATAN		
Pemberian dari Kerajaan	105,000	—
Pindahan Dari Kumpulan Wang Mengurus	568,467	—
Pindahan Dari Kumpulan Wang Pembangunan	1,895,010	—
Faedah Dari Simpanan Semasa	8,428	7,109
Faedah Dari Simpanan Tetap	422,681	334,059
	2,999,586	341,168
TOLAK: PERBELANJAAN		
Sumbangan ke Persatuan Kebajikan		
Kakitangan Islam FAMA	9,703	2,000
Sumbangan ke Kelab Sukan FAMA	80,000	10,000
Sumbangan Hari Peladang Kebangsaan	—	25,000
Sumbangan Untuk Bakti	10,500	—
Kenderaan	175,383	157,578
Pembelian Telefon PABX	144,959	—
Bayaran Bank	—	19
Malam Khidmat Cemerlang	45,029	21,275
Hari Keluarga FAMA	23,033	15,333
Kursus	357,836	43,352
Gelanggang Sukan FAMA	55,741	164,538
Perabut dan Alat Kelengkapan Pejabat	303,429	246,988
Peralatan dan Bekalan Komputer	30,003	149,482
Kelengkapan dan Bekalan Pejabat	42,522	19,450
Pusat Latihan Kakitangan FAMA	762,957	—
Gerei di Taman Pertanian Malaysia	718,971	—
Hari Promosi Hasil Tani	50,861	—
Pusat Pemeringkatan Mutu Belimbing	34,180	—
	2,845,107	855,015
Pendapatan Melebihi/(Kurang Dari) Perbelanjaan	154,479	(513,847)

KUMPULAN WANG PERNIAGAAN
KUNCI KIRA-KIRA PADA 31HB DISEMBER 1990

	NOTA	1990 \$	1989 \$
HARTA TETAP			
PROJEK DALAM PERLAKSANAAN		5,562,716	5,475,664
		46,300	
HARTA SEMASA			
Stok		1,925,636	1,598,818
Siberhutang Perniagaan		4,301,795	3,958,467
Siberhutang Pelbagai		193,023	98,658
Siberhutang Kakitangan		2,701	21,093
Pertaruhan Bayaran		43,818	39,687
Bayaran Terdahulu		9,771	12,614
Simpanan Tetap dan Faedah Terakru		9,597,012	8,471,254
Wang di Bank & Runcit		7,128,728	8,648,682
Wang Dalam Perjalanan		134,675	300,181
		23,337,159	23,149,454
TOLAK: TANGGUNGAN SEMASA			
Sipiutang Perniagaan		1,215,253	2,134,460
Sipiutang Pelbagai & Akruan		209,993	247,801
Pertaruhan Penerimaan		30,880	20,095
		1,456,126	2,402,356
		21,881,003	20,747,098
		27,490,049	26,222,762
DIBIAYAI OLEH:			
MODAL	10	51,681,667	47,553,725
TOLAK: KERUGIAN TERKUMPUL			
Baki Pada 1.1.1990		16,162,046	15,580,885
Campur: Kerugian Semasa		485,003	581,162
		16,647,049	16,162,047
Tolak: Keuntungan Semasa PPRT		1,052	—
Subsidi Kopi Terkumpul		4,113,235	4,113,235
Subsidi Susu Pada 1.1.1990		4,814,960	5,272,408
Tolak: Keuntungan Semasa		354,277	457,447
		4,460,683	4,814,961
Jumlah Kerugian Terkumpul		25,219,915	25,090,243
		26,461,752	22,463,482
OPERASI MENYELAMAT KELAPA	11		
Wang Pusingan		7,531,800	7,531,800
Tolak: Subsidi Terkumpul		6,971,635	6,971,635
		560,165	560,165
KUMPULAN WANG PASAR TANI		468,132	231,947
TANGGUNGAN JANGKA PANJANG			
Pendahuluan Projek		—	2,967,168
		27,490,049	26,222,762

**KUMPULAN WANG PERNIAGAAN
PENYATA SUMBER DAN PENGGUNAAN DANA
UNTUK TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990**

	1990 \$	1989 \$
SUMBER DANA		
Keuntungan/(Kerugian) Perniagaan Am	(485,003)	(581,162)
Keuntungan/(Kerugian) Perniagaan Susu	354,277	457,447
Keuntungan/(Kerugian) PPRT	1,052	—
	(129,674)	(123,715)
Pelarasan untuk perkara-perkara yang tidak melibatkan pergerakan dana:		
Susutnilai	337,169	390,246
Pelupusan/Penjualan Harta	(160)	28,627
	337,009	418,873
Jumlah Yang Diperolehi Dari Operasi	207,335	295,158
LAIN-LAIN SUMBER		
Hasil Jualan Harta Tetap	194	—
Tambahan Modal & Wang Pusingan	4,127,942	423,343
Tambahan Wang Pusingan Pasar Tani	236,185	73,179
	4,364,321	496,522
	4,571,656	791,680
TOLAK: PENGGUNAAN DANA		
Belian Harta Tetap	424,255	574,596
Projek Dalam Perlaksanaan	46,300	—
Pendahuluan Projek	2,967,168	—
	3,437,723	574,596
Tambahan Bersih Dana	1,133,933	217,084
TERDIRI DARIPADA:		
PERUBAHAN MODAL KERJA		
Tambahan/(Kurangan) Harta Semasa		
Stok	326,818	(128,214)
Siberhutang	419,302	(11,850)
Pertaruhan Bayaran	4,131	2,589
Bayaran Terdahulu	(2,843)	3,528
Simpanan Tetap & Faedah Terakru	1,125,757	801,471
Wang di Bank & Runcit	(1,519,955)	393,803
Wang Dalam Perjalanan	(165,506)	146,241
(Tambahan)/Kurangan Tanggungan Semasa		
Sipiutang	919,207	(1,104,782)
Sipiutang Pelbagai & Akruan	37,807	122,793
Pertaruhan Penerimaan	(10,785)	(8,495)
	1,133,933	217,084

**KUMPULAN WANG PERNIAGAAN
PERNIAGAAN AM
PENYATA UNTUNG DAN RUGI
UNTUK TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990**

	1990 \$	1989 \$
JUALAN	9,091,441	9,582,467
TOLAK: KOS JUALAN		
Stok Awal	1,205,734	1,172,281
Campur: Belian	4,575,675	3,999,991
Kos Pengeluaran	3,180,826	4,376,653
	8,962,235	9,548,925
Tolak: Stok Akhir	1,485,941	1,388,991
	7,476,294	8,159,934
Keuntungan/(Kerugian) Kasar	1,615,147	1,422,533
TOLAK: PERBELANJAAN TADBIR & JUALAN		
Gaji dan Upahan	1,258,394	1,104,975
KWSP/PERKESO	134,095	125,191
Kerja Lebih Masa	33,864	34,285
Perjalanan Kakitangan	78,394	94,769
Pembungkusan	457,196	352,702
Pengangkutan Darat & Laut	102,949	333,031
Bayaran Eksport & Kendalian	148,730	—
Insurans	47,945	66,450
Bekalan Pelbagai	98,188	65,067
Petrol dan Disel	1,134	—
Air dan Elektrik	23,108	15,113
Pos dan Telefon	33,515	34,699
Penyelenggaraan Alat & Mesin	18,722	31,149
Bayaran Perkhidmatan Bank	1,599	568
Perubatan	25,371	21,761
Sewaan	63,406	35,597
Percetakan	102,425	—
Cukai Tanah/Pintu	37,379	16,563
Kemajuan Pasaran & Keraian	56,215	3,275
Komisyon Atas Jualan	946	1,102
Kawalan Mutu	7,426	5,082
Lain-lain Perkhidmatan	28,550	40,327
Hutang Lapuk	3,197	388,108
Hutang Ragu	(66,288)	(257,069)
Susutnilai	182,775	149,308
Pelupusan Harta Tetap	(180)	28,612
Pelbagai	63,223	30,143
Jumlah Perbelanjaan Tadbir & Jualan	2,942,278	2,720,808
	(1,327,131)	(1,298,275)
Campur: Faedah Bank	621,245	539,857
Pendapatan Pelbagai	112,121	153,061
	733,366	692,918
	(593,765)	(605,357)
Campur: Pelarasan Tahun Sebelum	108,762	24,195
Keuntungan/(Kerugian) Bersih	(485,003)	(581,162)

KUMPULAN WANG PERNIAGAAN
PENYATA UNTUNG DAN RUGI PERNIAGAAN SUSU
UNTUK TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990

	1990 \$	1989 \$
JUALAN	7,015,916	6,294,731
TOLAK: KOS JUALAN		
Stok Awal	—	—
Campur: Belian	6,685,870	5,933,646
Tolak: Stok Akhir	—	—
	6,685,870	5,933,646
Keuntungan/(Kerugian) Kasar	330,046	361,085
TOLAK: PERBELANJAAN TADBIR & JUALAN		
Gaji dan Upah	5,905	—
KWSP/PERKESO	688	—
Kerja Lebih Masa	561	—
Perjalanan Kakitangan	655	—
Lain-lain Perkhidmatan	—	20,303
Hutang Ragu	(35,900)	(122,100)
Pelbagai	28,196	5,435
Jumlah Perbelanjaan Tadbir & Jualan	105	(96,362)
	329,941	457,447
CAMPUR: PENDAPATAN		
Pendapatan Pelbagai	24,336	—
Keuntungan/(Kerugian) Bersih	354,277	457,447

**KUMPULAN WANG PERNIAGAAN
PENYATA KUMPULAN WANG PASAR TANI
BAGI TAHUN BERAKHIR PADA 31HB DISEMBER 1990**

	1990 \$	1989 \$
Baki Pada 1.1.1990	231,946	158,768
Campur: Pendapatan		
Yuran	413,303	307,519
Jualan Beg Plastik & dll	104,486	73,713
	517,789	381,232
	749,735	540,000
Tolak: Perbelanjaan Tadbir & Jualan		
Upahan	36,224	14,461
Pengangkutan Darat & Laut	6,003	1,845
Sewaan & Permit	15,237	6,793
Bekalan Pelbagai	70,955	130,911
Pembungkusan	10	1,794
Penyelenggaraan Alatan/Tapak Pasar Tani	68,664	78,676
Keraian & Iklan	22,159	25,923
Susutnilai	3,448	3,148
Pelbagai	58,024	44,503
KWSP & PERKESO	566	—
Tuntutan Perjalanan	313	—
	281,603	308,054
Baki Pada 31.12.1990	468,132	231,946

**KUMPULAN WANG PERNIAGAAN
PENYATA UNTUNG RUGI PEJABAT FAMA NEGERI (PPRT)
YANG DISATUKAN UNTUK TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990**

	1990 \$
Jualan	165,610
TOLAK KOS JUALAN	
Stok Awal	—
Campur: Belian	160,290
Tolak: Stok Akhir	2,258
	158,032
Keuntungan/(Kerugian) Kasar	7,578
TOLAK: PERBELANJAAN TADBIR & JUALAN	
Gaji dan Upah	1,044
Pembungkusan	372
Pengangkutan Darat & Laut	2,038
Bekalan Pelbagai	1,455
Bayaran Perkhidmatan Bank	5
Sewaan	26
Hutang Ragu	1,900
Pelbagai	191
	7,031
	547
CAMPUR: PENDAPATAN	
Faedah Bank	505
Keuntungan/(Kerugian) Bersih	1,052

NOTA-NOTA KEPADA AKAUN FAMA BAGI TAHUN BERAKHIR 31HB DISEMBER 1990

NOTA-NOTA KEPADA AKAUN

1. DASAR PERAKAUNAN

1.1 Asas Perakaunan

Akaun-akaun telah disediakan:-

1.1.1 Mengikut kehendak-kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1985.

1.1.2 Menurut kelaziman kos sejarah.

1.2 Stok

1.2.1 Stok-stok dinilai mengikut harga kos atau harga pasaran yang mana lebih rendah.

1.2.2 Kuantiti stok akhir berdasarkan kepada kuantiti stok fizikal yang sebenar.

1.3 Kos Pengeluaran

1.3.1 Kos pengeluaran mengandungi kos bahan-bahan mentah, bahan-bahan campuran dan kos pasti kilang.

1.3.2 Perbelanjaan yang melibatkan kegunaan bersama oleh kilang dan Pentadbiran dan Jualan dibahagi mengikut kadar penggunaan yang telah ditentukan iaitu 25% kepada Pentadbiran dan Jualan dan 75% kepada kos pengilangan.

1.4 Susutnilai

Susutnilai harta-harta tetap dikira mengikut kaedah Garis Lurus (Straight Line Basis). Susutnilai harta pusat memproses Lembaga dibuat secara pembahagian bulanan pada setiap tahun. Susutnilai harta Kumpulan Wang Pembangunan dan Kumpulan Wang Mengurus dibuat pada akhir tahun.

Kadar-kadar susutnilai adalah seperti berikut:-

Tanah (pajakan)	Mengikut tahun pajakan
Bangunan	2.5%; 6.7%; 10%
Gerei	20%
Kenderaan, alat pejabat	20%
Mesin Memproses	20%
Tangki Minyak	7.5%

1.5 Peruntukan Hutang Ragu

Peruntukan hutang ragu bagi siberhutang Kumpulan Wang Perniagaan dibuat secara am ke atas baki hutang yang melebihi 121 hari. Untuk siberhutang pendahuluan ialah secara am ke atas kesemua bakinya. Bagi siberhutang Pusat-pusat Memproses yang melebihi 121 hari, peruntukan hutang lapuk dibuat secara khusus ke atas setiap siberhutang. Kadar-kadar yang digunakan ialah:-

- Siberhutang perniagaan 50%
- Siberhutang pendahuluan 75%

1.6 Modal Pusat-pusat Memproses

Modal Pusat-pusat Memproses mengandungi perbelanjaan-perbelanjaan bagi menubuhkan Pusat-pusat tersebut dan Wang Pusingan yang dibiayai oleh Kumpulan Wang Pembangunan. Ini termasuklah harga tanah, bangunan dan lain-lain harta seperti perabot, alat-alat pejabat dan kilang. Apabila siap, semuanya ini dipindahkan kepada Pengurusan kilang sebagai modal untuk menjalankan operasinya.

1.7. Harta Tetap Berbentuk Kemudahan Asas

Harta tetap bagi projek-projek berbentuk kemudahan asas yang dibiayai oleh Kumpulan Wang Pembangunan dipindah kepada Kumpulan Wang Mengurus apabila siap untuk beroperasi. Ini termasuk Bilik Sejuk, Pusat Pemasaran Hasil-hasil Pertanian, Pusat Menggred Koko dan Kenderaan.

2. HARTA TETAP

	Kos Pada 31.12.90	Susutnilai Terkumpul Pada 31.12.90	Nilai Bersih Pada 31.12.90	Nilai Bersih Pada 31.12.89
	\$	\$	\$	\$
Tanah	6,296,459	885,688	5,410,771	5,553,924
Bangunan	41,362,482	7,838,843	33,523,639	31,380,038
Gerei	192,634	36,299	156,335	81,562
Kenderaan	7,658,645	6,386,602	1,272,043	1,193,956
Alat Pejabat & Mesin Kilang	11,954,845	10,062,958	1,891,887	1,746,153
Perabut Pejabat	2,869,750	2,022,590	847,160	653,778
Tangki Minyak	75,243	35,270	39,973	45,617
	<u>70,410,058</u>	<u>27,268,250</u>	<u>43,141,808</u>	<u>40,655,028</u>

3. PROJEK DALAM PERLAKSANAAN

Perlaksanaan Projek Pusat Menggred Koko di Kuching telah ditangguh ke suatu masa yang bersesuaian dengan perlaksanaan Skim Menggred Koko secara menyeluruh di Negeri Sarawak. Tanah bagi tapak projek ini yang berharga \$120,912 belum dipermodalkan dan masih dianggap sebagai kos bagi Projek Dalam Perlaksanaan.

Lain-lain projek dalam perlaksanaan pada 31hb Disember, 1990 ialah:-

	\$
Pusat Latihan Kakitangan FAMA	762,957
CPC Bachok	46,300
	<u>809,257</u>

4. PINJAMAN KAKITANGAN

	1990	1989
	\$	\$
Pinjaman Kenderaan	834,935	812,481

5. STOK

	1990	1989
	\$	\$
Stok Perniagaan	1,806,113	1,594,269
Stok Bahan Campuran	18,509	4,495
Stok Dalam Perjalanan	101,014	54
	<u>1,925,636</u>	<u>1,598,818</u>

6. SIBERHUTANG PERNIAGAAN

	1990 \$	1989 \$
Siberhutang Perniagaan	6,174,186	5,915,179
Siberhutang Pendahuluan	26,366	21,684
Tolak: Peruntukan Hutang Ragu	1,904,453	1,982,409
	<u>4,296,099</u>	<u>3,954,454</u>

Siberhutang Perniagaan mengandungi siberhutang dari urusniaga di Pejabat-pejabat, Pusat-pusat Urusniaga Lembaga dan hutang-hutang kepada Pusat-pusat Memproses.

7. SIBERHUTANG PELBAGAI

	1990 \$	1989 \$
Siberhutang Pengangkutan	714	714
Pendahuluan Kakitangan	188,588	170,501
Pertaruhan	603,154	1,122,065
Siberhutang Pelbagai	478,036	452,316
Siberhutang Pemprosesan	41,632	49,769
(Peruntukan Hutang Ragu		
1990-\$72,726		
1989-\$74,564)		
	<u>1,312,124</u>	<u>1,795,365</u>

8. WANG DI BANK DAN RUNCIT

	1990 \$	1989 \$
Wang di Bank	18,157,233	16,758,423
Wang Runcit/Operasi	273,215	729,165
Wang Dalam Perjalanan	416,356	1,054,146
	<u>18,846,804</u>	<u>18,541,734</u>

9. SIPIUTANG PELBAGAI

	1990 \$	1989 \$
Sipiutang Perniagaan	1,215,253	2,134,460
Sipiutang Pelbagai	995,606	1,586,927
Akruan	1,105,311	1,164,507
Pertaruhan Penerimaan	161,777	113,470
	<u>3,477,947</u>	<u>4,999,364</u>

10. MODAL — \$51,681,667

	1990 \$	1989 \$
Terdiri daripada:		
Modal Pusat-pusat Memproses	—	8,769,500
Wang Pusingan Perniagaan	—	36,178,368
Wang Pusingan Susu	—	5,650,000
Wang Pusingan PPRT	—	410,000
Modal Segaria	—	673,799
		51,681,667

11. OPERASI MENYELAMAT KELAPA

Operasi menyelamatkan kelapa yang dilaksanakan dalam pertengahan tahun 1985 telah ditamatkan pada 31hb Disember, 1986.

12. TANAH

12.1 Pihak Lembaga sedang berusaha mendapatkan surat-surat hakmilik tanah dari Pejabat-pejabat Tanah yang berkenaan bagi Pusat-pusat berikut:-

- 5 Kompleks Bilik Sejuk
- 1 Pusat Menggred Koko
- 2 Pusat Memproses Kelapa Kering
- 1 Pusat Pemasaran Hasil-hasil Pertanian

12.2 Tidak termasuk dalam kos tanah bernilai \$6,296,459 ialah sebidang tanah seluas 92,576 kaki persegi di Kelana Jaya bernilai \$347,172 yang dipindah kepada Lembaga oleh pihak Lembaga Kemajuan Ternakan Negara.

Urusan menandatangani surat perjanjian jualbeli di antara Perbadanan Kemajuan Negeri Selangor (PKNS) dan Lembaga sedang di dalam proses perlaksanaan.

13. PERNIAGAAN SUSU

Urusniaga Susu dijalankan sebagai aktiviti menggalakkan pembangunan industri susu.

14. ANGKA PERBANDINGAN

Beberapa angka perbandingan telah dikelaskan semula untuk menunjukkan perbandingan yang sewajarnya dengan pengkelasan tahun semasa

RALAT

Muka Surat 68

10. MODAL - \$51,681,667

	1990	1989
Terdiri daripada:	\$	\$
Modal Pusat-pusat Memproses	8,769,500	5,778,773
Wang Pusingan Perniagaan	36,178,368	35,758,368
Wang Pusingan Susu	5,650,000	5,650,000
Wang Pusingan PPRT	410,000	-
Modal Segaria	673,799	366,584
	<u>51,681,667</u>	<u>47,553,725</u>

PEJABAT-PEJABAT FAMA

1. Ibu Pejabat FAMA
Tingkat 5 – 8, Bangunan KUWASA
Jalan Raja Laut
50350 Kuala Lumpur
Tel : 03-2932622
Fax : 03-2910494
2. Pejabat FAMA Negeri Kedah/Perlis
Tingkat 2, Menara Peladang
05200 Alor Setar
Kedah Darulaman
Tel : 04-719344/719103
Fax : 04-735154
3. Pejabat FAMA Negeri Pulau Pinang
d/a Pusat Menggred Koko FAMA
Lot 66-69, Tingkat Perusahaan Satu
Kawasan Perusahaan Perai
13600 Perai
Pulau Pinang
Tel : 04-307222/307970
Fax : 04-308107
4. Pejabat FAMA Negeri Perak
Lot 3-10A & 3-10B
Tingkat 3, Bangunan Sri Kinta
Jalan Sultan Idris Shah
30000 Ipoh
Perak Darul Ridzuan
Tel : 05-546322/546684
Fax : 05-516545
5. Pejabat FAMA Negeri Selangor/
W. Persekutuan
Tingkat 15, Wisma MPSA
Jalan Wisma
40706 Shah Alam
Selangor Darul Ehsan
Tel : 03-5592441/5592893
Fax : 03-5507345
6. Pejabat FAMA Negeri Sembilan
Suite 9.02, Tingkat 9
Bangunan Yayasan Negeri Sembilan
Jalan Yam Tuan
70000 Seremban
Negeri Sembilan Darul Khusus
Tel : 06-738759/738797
Fax : 06-737466
7. Pejabat FAMA Negeri Melaka
Tingkat 9, Bangunan Lembaga Air Melaka
Graha Maju, Jalan Tan Chay Yan
75300 Melaka
Tel : 06-240450/237760
Fax : 06-248173
8. Pejabat FAMA Negeri Johor
Tingkat 2, Bangunan PKEINJ
Jalan Reban, Kebun Teh
80250 Johor Bahru
Johor Darul Takzim
Tel : 07-310726/310734
Fax : 07-325816
9. Pejabat FAMA Negeri Pahang
Tingkat 19, Kompleks Teruntum
Jalan Mahkota
25060 Kuantan
Pahang Darul Makmur
Tel : 09-501911/501912
Fax : 09-512440
10. Pejabat FAMA Negeri Terengganu
Tingkat 3, Menara PMINT
Jalan Sultan Ismail
20200 Kuala Terengganu
Terengganu Darul Iman
Tel : 09-624144/624191
Fax : 09-621606
11. Pejabat FAMA Negeri Kelantan
Tingkat 5, Bangunan PKINK
Jalan Tengku Maharani
15000 Kota Bharu
Kelantan Darul Naim
Tel : 09-782577/782431
Fax : 09-743030
12. Pejabat FAMA Negeri Sarawak
Tingkat 2, Bangunan MAS
Jalan Song Thian Cheok
93738 Kuching
Sarawak
Tel : 082-414744/422578
Fax : 082-244551
13. Pejabat FAMA Negeri Sabah
Lot 01-04, Tingkat 6
Wisma LLS
Jalan Tuanku Abdul Rahman
88673 Kota Kinabalu
Sabah
Tel : 088-225741/225742
Fax : 088-223526